

TAPA GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2015

ÕPIN. MÕTLEN. MÕISTAN!

Tapa Gümnaasiumi väärtuspõhimõtted:

Väärikus

Ma pean lugu iseendast.
Me väärtustame üksteist.
Me austame oma kooli.
Me hindame oma kogukonda.
Me armastame oma Eestimaad.

Avatus

Me oleme avatud uutele ideedele.
Me oleme tolerantsed, sallivad.
Me julgeme erineda.
Me oleme paindlikud, lähtudes indiviidist.

Lennukus

Me julgeme piirideta unistada.
Me loome keskkonna, mis tagab teadmised ja
sotsiaalsed oskused, et olla edukas nii töös kui ka ühiskonnas.
Loome võimalused eneseteostuseks (õppida ja areneda) –
nii õpilastele kui ka töötajatele.

Koostöö

Me märkame üksteise erinevusi ning arvestame nendega.
Me kaasame ja julgustame üksteist.
Me loome kokkuleppeid ning peame nendest kinni.
Me peame oluliseks ühiseid eesmärke.
Me julgeme rääkida.

Sisukord

ÕPIN. MÕTLEN. MÕISTAN!	2
Tapa Gümnaasiumi väärtuspõhimõtted:	2
1. ÜLDSÄTTED	6
TG õppekava koosneb:	6
Õppekava üldosas esitatakse:.....	6
2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING –PÕHIMÕTTED	7
HEA ÕPILASE MUDEL	7
HEA ÕPETAJA MUDEL	7
HEA TUND = HUVITAV TUND	7
2.1 Õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted	7
2.1 Õppe ja kasvatuses rõhuasetused kooliastmeti	8
I kooliaste.....	8
II kooliaste	8
III kooliaste	9
Gümnaasiumiaste	9
3. ÕPPEKORRALDUS	9
3.1 Õppe- ja kasvatuses korralduse alused	9
3.2 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine.....	10
Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivate teemad:	11
Läbivate teemade õpe ja lõimumine realiseerub:.....	11
3.3 Pädevuste kujundamine ja temaatilised rõhuasetused kooli õppekavas.....	12
3.4 Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	14
Põhikooli õppeainete jaotus valdkondade kaupa:	14
TG põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti.....	16
3.5 Valikained ja valimise põhimõtted põhikoolis	18
3.6 Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaan ja õppesuundade kirjeldused (kuni 2018/2019 sisseastujatele).....	18
Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi ning õppesuuna ja vabavalikainete järgi:	19
TG kohustuslike kursuste ja kooli valikainete jaotusplaan (kuni 2018/2019 sisseastujatele) ..	21
3.7 Valikained, valimise põhimõtted gümnaasiumis	21
Õppesuundade kursuste jaotusplaan	22
3.8 Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaan ja õppesuundade kirjeldused alates 2019 sisseastunutele (<i>muudetud 2020</i>).	23
3.8.1 Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi.....	24
3.8.2 Gümnaasiumi moodulõpe ja valikained.....	25
Moodul 1	26

Moodul 2.....	26
Vabavalikained Tapa Gümnaasiumis:	27
3.8.3 Tapa Gümnaasiumi IV kooliastme tunnijaotusplaan (sisseastujatele alates 2019).....	27
3.9 Mittestatsionaarse õppe töökorraldus ja kursuste jaotus alates 2018/2019 õppeaastast (muudetud 2020)	29
Kursuste jaotus Tapa Gümnaasiumi täiskasvanute õppes.....	30
4. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED, SH ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED (olümpiaadide, projekt- ,õues- ja muuseumiõppe ning õppekäikude korraldamine).....	31
Õppe- ja kasvatusesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:	31
4.1 Õppekava rakendamist toetavad tegevused	31
4.2 Olümpiaadidel, õpilaskonkurssidel osalemine.....	32
5. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI.....	33
Liikluskasvatuse eesmärgid kooliastmeti	33
6. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS	34
6.1 Loovtöö teema valimine.....	34
6.2 Õpilaste juhendamine	34
6.3 Loovtöö esitlemine	35
6.4 Loovtöö hindamine	35
7. GÜMNAASIUMIASTME ÕPILASUURIMUSE JA/VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS 36	
7.1 Õpilasuurimuse ja/või praktilise töö teema valimine ja töökorralduse põhimõtted.....	36
7.2 Õpilaste juhendamine	36
7.3 Uurimis- või praktilise töö kaitsmine.....	37
7.4 Uurimis- või praktilise töö hindamine	37
7.5 Uurimis- või praktiline töö mittestatsionaarses õppes (muudetud 2020).....	37
8. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE, HINDAMISE KORRALDUS NING KLASSI JA KOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS TAPA GÜMNAASIUMIS.....	39
8.1 Õpilase arengu ja õppimise toetamine	39
Õpilase arengu toetamiseks TG-s:	39
8.2 Õpilaste hindamise korraldus	40
Hindamise eesmärk.....	40
Kujundav hindamine.....	40
Õpilaste hindamise ning klassi ja kooli lõpetamise korraldus.....	40
8.3 Kooli õppekava välise õppe ja tegevuse arvestamine õppekava osana (muudetud 2020) 40	
Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane tuleb teisest koolist või teisest riigist.	41
Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane asub õppima mittestatsionaarses õppes.....	41

9.	HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD (<i>muudetud 2020</i>)	42
9.1	HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted TG-s	42
	Haridusliku erivajadusega (HEV) on õpilane	42
	Kooli tugisüsteem	42
9.2	Tugimeetmete süsteem ja teenuste rakendamise kord	43
9.3	HEV-õpilase toetamiseks rakendatavad tugimeetmeid Tapa Gümnaasiumis :	43
9.4	Tapa Gümnaasiumis rakendatavate tugimeetmete kirjeldus	44
	Kooliks ettevalmistusrühm	44
	Huvitegevus	44
	Andekate õpilaste toetamine	45
	Individuaalne õppekava (IÕK)	45
	Individuaalsed ainekonsultatsioonid	46
	Pikapäevarühm	46
	Õpiabirühma tunnid (lüh: <i>õpiabitunnid</i>)	47
	Eesti keele tugiõpe	47
	Tunnirahuklass	47
	Tõhustatud toega õpilaste klassid	48
	Eritoega õpilaste klass	48
	Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane	49
	Õpiabi tugikomisjon	49
10.	ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE, SH KARJÄÄRIINFO JA –NÕUSTAMISE KORRALDAMINE	50
10.1	Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldus	50
	Teavitamine	50
	Nõustamise korraldus	50
10.2	Karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine	51
	Karjääriõpetus	51
	Karjääriinfo- ja nõustamise korraldamine TG-s	51
11.	ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	53
11.1	Õpetaja tegevuse lähtealused	53
11.2	Õpetajate koostöö	53
	Õpetaja koostööpõhimõtted	53
	Õppetoolid	53
	Töörühmad/komisjonid	54
11.3	Õpetaja töö planeerimine	54
12.	KOOLI ÕPPEKAVA RAKENDAMISE, UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	56

1. ÜLDSÄTTED

Tapa Gümnaasium (TG) lähtub õppe- ja kasvatustöös Põhikooli- ja gümnaasiumi seadusest (PGS) <https://www.riigiteataja.ee/akt/131122015015?leiaKehtiv>, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014.a. määrusest nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ (PRÕK) <https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020?leiaKehtiv>, Vabariigi Valitsuse määrusest 01.09.2014.a. määrusest nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ (GRÕK) <https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014021>, vastavatest seadustest tulenevatest õigusaktidest, kooli põhimäärusest ja arengukavast. Õppekava koostades on võetud arvesse riiklikke hariduseesmärke, koolikollektiivi kokkulepet kooli õppesuundade ja eripära kohta, piirkondlikke vajadusi, lastevanemate ja õpilaste arvamusi ning kooli vaimseid ja materiaalseid ressursse.

Kooli õppekava on TG-s õpingute alusdokument, milles tuuakse välja kooli omanäolisus ja kooli eripärast ning alusväärtustest tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Õppekava ülesanne on toetada iga õpilase tervikliku ja positiivse minapildi kujunemist, võimaldades tal koolis omandatud oskuste ja teadmiste põhjal integreeruda ühiskonda, arvestades tema individuaalseid erivajadusi, päritolumaa kultuuritraditsioone ning rahvuslikku identiteeti.

TG õppekava on kehtestatud ühe tervikdokumendina põhikoolile ja gümnaasiumile.

TG õppekava koosneb:

- 1) üldosast, milles on vajadusel eristatud põhikooli ja gümnaasiumi;
- 2) õppeainete ainekavadest põhikoolile ainevaldkondade kaupa, kus on esitatud õppeainete õpitulemused ja õpisisu kirjeldused klassiti;
- 3) kohustuslike kursuste, valikkursuste ja valikõppeainete kavadest gümnaasiumis ainevaldkondade kaupa.

Õppekava üldosas esitatakse:

- 1) kooli väärtused ja eripära ning kooli õppe- ja kasvatusesmärgid;
- 2) õppekorraldus;
- 3) kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana;
- 4) üldpädevuste kujundamiseks ja õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
- 5) liikluskasvatuse teemad kooliastmeti;
- 6) III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
- 7) gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö korraldus;
- 8) õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise ning gümnaasiumi lõpetamise korraldus;
- 9) hariduslike erivajadustega õpilaste nõustamise ja -õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
- 10) õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldamine, sh karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine;
- 11) õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
- 12) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

Kooli õppekava terviktekst on kättesaadav köidetuna kooli raamatukogus ja kantseleis ning elektroonselt Tapa Gümnaasiumi veebilehel.

2. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID NING –PÕHIMÕTTED

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena. TG-s on loodud HEA ÕPILASE, HEA ÕPETAJA ja HEA TUNNI mudelid, mis on aluseks kooli õppekasvatustöö tervikpildi kujundamisel ja kannavad endas kooli alusväärtusi.

HEA ÕPILASE MUDEL

- Hea õpilane on kohusetundlik, püüdlik ning teab, et õpib enda jaoks.
- Koostööaldis, positiivne ning avatud uutele ideedele.
- Eeskujulik, viisakas, rõõmsameelne, hea suhtleja ning avatud.
- Sõbralik, teisi innustav, teistega arvestav ja abistav.
- Laia silmaringiga, oskab mõelda „raamiväliselt”, on originaalne ning loominguline.
- Oskab õpetajat kuulata, kuid samas oskab ka oma arvamust avaldada.
- Oskab jääda iseendaks.
- Aktiivne ning eeskujuks kaasõpilastele.

HEA ÕPETAJA MUDEL

- Õpetaja tunneb oma ainet ja oskab seda edasi anda, st tund on huvitav ja põnev.
- Seostab õpitavat eluga ning teiste ainetega.
- Tunnis on kord, sest õpilased on teemaga haaratud.
- Suhtub õpilastesse võrdselt, tunnustab ja motiveerib neid, on abivalmis ja vastutulelik.
- Teeb oma tööd kirega, on positiivne, laia silmaringiga, loominguline, st teda ennast huvitab õpetatav aine.
- Valmis kaasaegseid õppemeetodeid, õppematerjale ja digivahendeid kasutama.
- Aus, enesekindel, viisakas ja järjepidev.
- Stiilne ning aktiivne ka väljaspool tundi.

HEA TUND = HUVITAV TUND

- Õpilasel on õigus teada, kuidas läbitakse ainet, kuidas õpitakse läbi õppeaasta (tööplaanide tutvustus õpilastele).
- Õpetaja selgitab tunni alguses, mida ja kuidas õpitakse, tutvustab tunni eesmärki.
- Tunnis kasutatakse elulisi näiteid, õpitav on tihedalt seotud eluga ning tunnis toimub arutlus õpitava teema üle.
- Tunnis kasutatakse loovaid ülesandeid, rühmatöid, katseid, praktikume, on erinevaid võimalusi info otsimiseks.
- Tunnis austavad õpetajad ja õpilased üksteist, st õpilased alluvad korrale ja õpetaja korraldustele ning ka õpetaja on valmis õpilaste ettepanekutega arvestama.
- Õpetaja oskab motiveerivalt õpetada, sära silmis nii õpetajal kui ka õpilastel (hea nali aitab).
- Rohkem õpilaste kasutamist õppetöö läbiviimisel, koostöö kasutamist õppimisel ja üksteise aitamisel õppimisel.
- Tunnis kasutab õpetaja rohkem aktiivõppe võtteid ja omavahelist suhtlemist, et vältida liigset kirjutamist, samuti rakendatakse õpikeskkonna viimist väljas poole kooliruumi.

2.1 Õppe- ja kasvatusesmärgid ning põhimõtted

Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Tapa Gümnaasiumis on õppe- ja kasvatusgevuse keskmes **õppija**.

Õppimisena käsitletakse selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushinnangute ja –hoiakute omandamist, mis annab vajaliku väljundi eneseteostamiseks ja igapäevaelus toimetulekuks. Oma koolis peame oluliseks õppeprotsessis arvestada õppija individuaalsusega. Õppija osaleb aktiivselt õppeprotsessis, võttes võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib hindama ennast ja kaaslast, analüüsima ja juhtima oma õppimist, võttes eeskujuks **HEA ÕPILASE mudeli**. Õppimisel ja uute teadmiste omandamisel kasutab varasemat õpikogemust ning eelnevalt omandatud teadmisi, rajades uue info põhjal enda teadmised, mida rakendab oskuslikult uutes olukordades, valikute tegemisel, probleemide lahendamisel ja enese arendamisel. Õppeprotsess tervikuna on elukestev ning võimaldab õppijal väärikalt toime tulla ühiskonna kiiretest ja vastuolulistest arengutest tulenevate väljakutsetega. **Õppimine ja õpetamine on väljundipõhised, mille kõrgeimaks väljundiks on üldpädevuste saavutamine.**

Kasvatustöös väärtustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu ees, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus). **Oleme loonud oma kooli väärtustel põhineva kultuuriruumi, kus ühiselt kogu kooliperega kantakse edasi kokkulepitud väärtuspõhimõtteid.**

2.1 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti

I kooliaste

I kooliastmes tegeletakse peamiselt õpiharjumuste ja klassikollektiivi kujundamisega. Õpitakse arvestama kooli reeglitega, käituma erinevates olukordades üldtunnustatud norme ja kooli alusväärtusi järgides. Olulisel kohal on õpikeskkonna organiseerimine ja igapäevase õpitegevuse planeerimine, meeskonnatöö oskuste kujundamine, loovuse arendamine, keskkonnateadlikkus, liikluskasvatus. Õpet planeerides arvestatakse õpilase individuaalse eripäraga, luues vajalikud tingimused õpilase igakülgseks arenguks.

1.-4. klassini kannab õppe- ja kasvatustöö eest põhivastutust klassiõpetaja, kes on samal ajal ka klassijuhataja. 1.-4. klassides on traditsioonilise õppe puhul lubatud kasutada üldõpetuse põhimõtteid, kus õpetaja lõimib õppeained üheks tervikuks, tõmbamata piire eraldi ainetundide vahele ning minnes alles 4.klassis sujuvalt üle ainepõhisele õppele. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

II kooliaste

II kooliastmes suudab õpilane kooliga seotud õppimist teistest tegevustest eristada, planeerida koolivälisist tegevust, seada eesmärke ja hinnata nende saavutamist. Oluliseks muutub klassi tegevuste ühine kavandamine ja läbiviimine, iseseisvuse kasvatamine. Õpetaja abiga kavandatakse pikemaajalisi ühiseid projekte (tervisekäitumine, heategevus, üritused läbivate teemade käsitlemiseks, õpimotivatsioon jmt), õpitakse võtma vastutust. Olulisel kohal on tervislike eluviiside kujundamine.

Alates teisest kooliastmest kuni põhikooli lõpuni toimub õpetamine ainepõhiselt. Klassiõpetaja jätkab võimaluse korral 5. klassis üksikute õppeainetega. Aineõpetuse tulemuslikkuse eest vastutab aineõpetaja, planeerides ja kavandades oma tööd, lähtudes kooli õppekavast, õppe- ja kasvatuseesmärkidest ning alusväärtustest, olles ise positiivseks eeskujuks ja innustajaks. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

III kooliaste

III kooliastmes viiakse ellu pikemaid projekte õpitu seostamiseks tavaeluga (tervisekäitumine, karjääriplaneerimine jmt). Läbi uurimusliku õppe kujunevad välja uurimustöö läbiviimise oskused, suureneb omavastutus. Oluliseks muutuvad karjääri kavandamisega seonduvad tegevused, minakontseptsiooni kujunemine. Õppe ja kasvatus põhitaotlus on aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes tulevad igapäevaelus iseseisvalt toime ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Õppe- ja kasvatustööd jälgib ja suunab aineõpetajate kõrval teises ja kolmandas kooliastmes klassijuhataja. Kasvatustöös peetakse silmas eneseanalüüsi ja oma käitumise juhtimise oskuse arendamist ning enesetõhususe kasvatamist. Sotsiaalsete oskuste kujundamisel pööratakse akadeemiliste oskuste kujundamise kõrval tähelepanu suhetele eakaaslastega, enesejuhtimisele ja -distipliinile, kehtestamis- ja koostööoskuste arendamisele. Klassijuhataja planeerib oma tööd, lähtudes kooli õppekavast ja üldtööplaanist.

Gümnaasiumiaste

Gümnaasiumis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus, et õpilased leiaksid endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee. Gümnaasiumi ülesanne on luua tingimused, et õpilased omandaksid teadmised, oskused ja väärtushoiakud, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed kõrgkoolis või kutseõppeasutuses.

Nende ülesannete täitmiseks ja eesmärkide saavutamiseks keskendutakse:

- 1) õpilaste iseseisvumisele, oma maailmapildi kujunemisele ja valmisolekule elus toime tulla;
- 2) adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- 3) iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- 4) edasise haridustee võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;
- 5) kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

Gümnaasiumiastmes lastakse õpilasel endal seada oma sihid, õppida töötama nii iseseisvalt kui ka kollektiivselt ning antakse võimalus leida erinevaid töömeetodeid katsetades neile sobivaim õpistiil. Tähtsustatakse õpilase valikute toetamist, et õppija leiaks endale huvi- ja võimetekohase tegevusvaldkonna, millega siduda enda edasine haridustee.

Gümnaasiumiastmes õpitakse valdavalt kursusesüsteemis, kus on kohustuslikud ja valikkursused, mis on jaotatud kolmele õppeaastale. Õpilasi juhendab ja nõustab kogu gümnaasiumiastme jooksul õppe- ja kasvatusküsimustes lennu juhendaja. Gümnaasiumilennu juhendaja planeerib oma tööd, lähtudes kooli õppekavast ja üldtööplaanist.

Iga kooliastmega suureneb õpilase iseseisvus, valikute ja otsustuste tegemise võimalus ning sellega seotud vastutus.

3. ÕPPEKORRALDUS

3.1 Õppe- ja kasvatus korralduse alused

Õppesüsteemi ja juhtimise järgi jaotub kool nelja astmesse:

I aste – 1.-3. klass

II aste – 4.-6. klass

III aste – 7.-9.klass

IV aste – gümnaasiumiaste G-I – G-III

Gümnaasiumiastmes on loodud võimalus õppida nii statsionaarses kui ka mittestatsionaarses õppevormis (*muudetud 2020*).

Põhikooli klasside juurde on avatud klasse erivajadustega laste õpetamiseks. Õppe- ja kasvatustöö juhtimise koordineerimiseks kooliastmeti on koolis vastavalt kooliastme õppetoolid, millele lisandub Andekate laste õppetool. Õppetoolide tööd korraldavad õppetoolide koordinaatorid.

Õppekava läbimiseks on arvestatud põhikoolis üheksa ja gümnaasiumis kolm aastat. Õppeaasta koosneb 35 õppenädalast ja jaguneb võrdseteks trimestriteks. Trimestrite kuupäevad muutuvad ja esitatakse igal aastal kooli üldtööplaanis.

Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on üldjuhul õppetund, kus õppetöö toimub klassiruumis või teistes õppevormides (nt õppepäev, projektitöö, seminarid, iseseisev töö, õppekäik, õuesõpe jms). Õppetunni pikkus on 45 minutit, vahetunni pikkus õppetundide vahel on vähemalt 10 minutit. Olenevalt õppeaine spetsiifikast, on võimalikud ka paaristunnid. Õpilasele on tundidest osavõtt ning e-koolist õppeinfo jälgimine kohustuslikud.

Õppe- ja kasvatustöö on TG-s korraldatud mitmel erineval viisil:

- 1) **Traditsiooniline ainepõhine õpe**, kus õppeaineid õpitakse läbivalt kogu õppeaasta vältel. Vajadusel moodustatakse aine- või klassi tasemerühmi. Aineõpet võib läbi viia ka tsükliõppena, kus rõhuasetused aineti või valdkonniti on õppeaasta sees erinevad, järgides õppekavas lubatud tunnikoormust ja ainemahtu.
- 2) **Üldõpetuslike põhimõtete rakendamine**, kus viiakse läbi teemapõhist õpetust, eristamata üksikuid õppeaineid (I kooliaste).
- 3) **Kursuseõpe**. Gümnaasiumiastmes toimub õpe kursuste põhisel. Kursuste arv õppeaineti on määratud kooli õppekavas. Kokku on kõigile kohustuslike kursuste arv riiklikus õppekavas 63 (laia matemaatika puhul 69), mis võimaldab suuremal määral rakendada valikkursusi. See omakorda suurendab gümnaasiumiõpilaste valikuvõimalusi vastavalt nende huvidele ja vajadustele. **Gümnaasiumiastme kohustuslik kursuste arv on minimaalselt 96 kursust jaotatuna kolmele õppeaastale.** Ühe õppeaasta jooksul läbib õpilane vähemalt 32 kursust. Ühe kursuse kestvus on 35 akadeemilist tundi (sh vastavalt õppeaine spetsiifikale iseseisva töö maht). Kursus võib toimuda õppeaastat läbivalt igapäevase tunnina või tsükliina, kus on määratud kursusepäevad, mille jooksul õpitakse vastavat ainet süvendatult või lõimituna mitme ainega kogu õppepäeva jooksul.
- 4) **Suunaõpe**. Gümnaasiumis omandavad kõik õpilased riikliku ja kooli õppekavaga ettenähtud gümnaasiumiõppe miinimumi. Lisaks on õpilasel kohustus valida oma huvidest ja tuleviku eemärkidest lähtuv õppesuund. Valiku õppesuundade vahel teeb iga õpilane enda jaoks ise oma huvid ja eelistuste järgi, otsustades kas sotsiaal- humanitaar-, reaali- või rakendusliku suuna kasuks.
- 5) **moodulõpe** – alates 2019 sügisest. Sarnaselt suunaõppele on valikainete jaotus esitatud moodulitena, kus õpilasel on kohustuslik valida kahest moodulite grupist kummastki üks viie kursusega moodul. Moodulõpe pakub paindlikuma valikuvõimaluse, kui õppesuuna valimine (*muudetud 2020*).

Õpperühmad moodustatakse nii õppesuuna-, lennu- kui ka gümnaasiumiüleselt.

3.2 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada. Eri õppeainete lõimimise kaudu õpitakse looma seoseid,

analüüsima ja nägema terviklikku maailmapilti, kus kõik on omavahel seotud.

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad:

- „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- „**Keskkond ja jätkusuutlik areng**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks;
- „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- „**Kultuuriline identiteet**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel; kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- „**Teabekeskond**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvus tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- „**Tervis ja ohutus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- „**Väärtused ja kõlblus**” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbivate teemade õpe ja lõimumine realiseerub:

- 1) läbi ainevaldkonna sisese ainete lõimise, kus valdkonnaained toetavad ja täiendavad teineteist;
- 2) aineõppes, kus lähtudes ainevaldkondade läbivatest teemadest, tuuakse sisse sobivad teemakäsitlelused, näited ja meetodid ning viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi või ülekoollilisi üritusi ja projekte. Igal õppeaastal valib kool ühe teema, millele keskendutakse põhjalikumalt kogu õppeaastat läbivalt ning millest lähtuvalt toimuvad temaatilised vaheajaeelsed projektipäevad ning teaduskonverentside;
- 3) läbi kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamise luuakse **teabekeskond**, kus klassides, infostendidel, kooli koduleheküljel ja e-koolis avaldatav info on ajakohane, õppe- ja huvitegevust kajastav. Info valikul lähtutakse **kooli alusväärtustest**, üldkehtivatest moraalinormidest ja kooli õppe- ja kasvatustöö eesmärkidest;
- 4) abistavate materjalide (tabelid, seinakaardid, filmid, esitlused jne) kasutamine õppetöös aitab kaasa õpipädevuste saavutamisele, võimaldab anda täiendavat infot ainevaldkonna teadussaavutustest ja tekitada huvi ainevaldkonna vastu. Teabehalduses pööratakse suurt tähelepanu nii õpetajate kui ka õpilaste **teabeteadlikkusele läbi IKT-vahendite**;

- 5) **Tehnoloogia käsitsemisele ja innovaatilise mõtlemise** kujunemisele aitavad kaasa kooli igapäevases õppetöös kasutatavad tehnoloogilised lahendused: kooli tahvelarvutite kasutamine tunnis, arvutiklasside, klassi arvuti kasutamine koos projektoriga e-tundide jms. läbiviimisel, interaktiivsete tahvlite ja VOSK (võta oma seade kaasa) kasutamise põhimõtteid. Valikained (loovus, arvutiõpetus, robotika ja mehhatroonika, Cisco) ja huviringid (loovus, robotika ja mehhatroonika) aitavad kaasa õpilaste digipädevuse ja innovaatilise mõtlemise kujundamisele;
- 6) **Karjääri- ja elukestva õppe** rakendamiseks kaasatakse paikkonna ettevõtjaid, kooli vilistlasi ja lapsevanemaid, osaletakse „Tagasi kooli“ projektis ja töövarjupäevadel, külastatakse kohalikke ettevõtteid ja asutusi, kaastakse partnerkoole ja erinevaid kutseõppeasutusi;
- 7) Läbi kogu kooli **keskkonnateadliku** suhtumise, väärtuspõhise õppetegevuse ja kooli kodukorra suunatakse ja süvendatakse õpilaste keskkonnateadlikkust. Igal õppeaastal osaletakse erinevates keskkonna- ja ennetusprojektides, tutvustatakse õpilastele ohutusmeetmeid tule- jm õnnetuste osas;
- 8) **Kultuurilise identiteedi ja väärtushinnangute kujunemisele** aitavad kaasa ühiselt organiseeritud teatri- ja kontserdikülastused, rahvuslike tähtpäevade tähistamine nii klassides kui ka kooliüleselt. Kohtumised erinevate kultuuri- ja loomeinimestega „Tagasi kooli“, MEIS jm projektide raames;
- 9) läbi **ettevõtlikkuse ja kodanikualgatuse**, kus toetatakse õpilaste omaalgatuslike ettevõtmiste läbiviimist ja eneseteostust. Õpilastel on võimalus osa võtta ja juhtida kooli ajalehe ja kooliraadio tööd, osaleda koolivälistes õppe- ja arendusprogrammides, luua õpilasfirma või minifirma jne;
- 10) Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga. Läbivate teemade käsitlemine ja peamised rõhuasetused tuuakse ära ainekavas.
- 11) Läbivatest teemadest lähtutakse ka põhikooli lõpetamiseks nõutava loov- või praktilise töö ning gümnaasiumi lõpetamiseks nõutava uurimistöö valikul.
- 12) Korraldatakse võimalusel koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaletakse maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides (töövarjupäev; koostööprojektid paikkonna ettevõtete, naaberkoolide, valla teiste asutuste, RMK, Palmse Looduskooli, KIK-i projektid, Päästeameti ja PPA ennetusprojektid, Archimedese ja MEIS programmides jm).

Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

Lõimimine eeldab nii individuaalset kui koosõppimist. Lõimingu eesmärgiks on ennast juhtiva õppija kujundamine. Kooli õppekava ainekavades tuuakse välja erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku, võimaldades läbi õpetajate koostöö nii valdkonnasiseseid kui ka aineteüleseid käsitusi. **Õppetoolides kasutatakse lõimiseks elektroonilist keskkonda, kus õpetajad esitavad oma ainekavade lähtuvate teemade kaudu võimalikke lõimingukohti nii klasside kui ka kogu kooliastme üleselt.**

3.3 Pädevuste kujundamine ja temaatilised rõhuasetused kooli õppekavas

Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult, paindlikult ja tulemuslikult toimida ning on oluline inimeseks ja kodanikuks kujunemisel. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja kooliastmes taotletavateks pädevusteks. Pädevuste kujundamisel lähtume riikliku õppekava pädevuste kirjeldustest (PRÕK

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis kujunevad õppeainetes taotletavate õpitulemuste kaudu, aga ka läbivate teemade käsitlemise kaudu ainetundides, tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös. Läbi oma töö planeerimise loob õpetaja tingimused õppekavas määratud pädevuste saavutamiseks.

Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

- 1) **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide ja eetika seisukohast; tajuda, analüüsida ja väärtustada oma seotust teiste inimeste, ühiskonna, looduse, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandi ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada kunsti ja loomingut ning kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid ja arvestada nendega otsuste langetamisel; olla salliv ja koostööaldis ning panustada ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 2) **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid; austada erinevate keskkondade, sh suhtluskeskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, inimõigusi, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel; suutlikkus mõista globaalprobleeme, võtta kaasvastutus nende lahendamise eest; väärtustada ja järgida jätkusuutliku arengu põhimõtteid; tunnetada end dialoogivõimelise ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja kogu maailma kontekstis;
- 3) **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata adekvaatselt oma nõrku ja tugevaid külgi, arvestada oma võimeid ja võimalusi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid probleeme; käituda inimsuhetes sõltumatult; hankida teavet edasiõppimise ja tööleidmise võimaluste kohta, kavandada oma karjääri;
- 4) **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; leida sobivad teabeallikad ja juhendajad ning kasutada õppimisel nende abi; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada erinevaid õpistrateegiaid ja õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasiõppimise võimalusi;
- 5) **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada emakeeles ja iseseisva keelekasutaja tasemel vähemalt kahes võõrkeeles, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda, eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; koostada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust, kasutada korrektset ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- 6) **matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale ja loodusteadustele omast keelt, sümboleid, meetodeid ja mudeleid, lahendades erinevaid ülesandeid kõigis elu- ja tegevusvaldkondades; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia tähtsust ning mõju igapäevaelule, loodusele ja ühiskonnale; mõista teaduse

ja tehnoloogiaga seotud piiranguid ja riske; teha tõendus põhiseid otsuseid erinevates eluvaldkondades; kasutada uusi tehnoloogiaid loovalt ja uuendusmeelselt;

- 7) **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada lühi- ja pikaajalisi plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske; mõelda kriitiliselt ja loovalt, arendada ja hinnata oma ja teiste ideid;
- 8) **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Valdkonnapädevused. Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonna- ja üldpädevuste kujunemist toetab õppetooliti planeeritav ainetevahelist integratsiooni ja pädevuste arengut toetav tunni- ja kooliväline tegevus.

Kooliastmes taotletavate pädevuste kujundamisel lähtutakse põhikooli riikliku õppekava 4. jaos § 7-12 esitatud pädevuste kirjeldustest.

3.4 Põhikooli tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

Õppekavas määratud kohustuslike õppeainete maht tagab õpilaste üldpädevuste, õpitulemuste ning õppe- ja kasvatusesmärkide saavutamise kooliastmete lõpuks. Õpilastele on tagatud õppekavas esitatud nädala õppetundide maht.

Põhikooli õppeainete jaotus valdkondade kaupa:

1) Keel ja kirjandus:

I kooliaste

eesti keel - 19 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

eesti keel - 3 nädalatundi

II kooliaste

eesti keel – 11 nädalatundi

kirjandus – 4 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

eesti keel - 2 nädalatundi

III kooliaste

eesti keel – 6 nädalatundi

kirjandus – 6 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

eesti keel - 1,5 nädalatundi

2) Võõrkeeled: **A võõrkeel** - inglise keel, **B võõrkeel** - vene või saksa keel

I kooliaste

A võõrkeel - 3 nädalatundi

II kooliaste

A võõrkeel - 9 nädalatundi

B võõrkeel - 3 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

A võõrkeel - 1 nädalatund

III kooliaste

A võõrkeel - 9 nädalatundi

B võõrkeel - 9 nädalatundi

3) Matemaatika:

I kooliaste - 10 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

2 nädalatundi

II kooliaste - 13 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

2 nädalatundi

III kooliaste - 13 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

0,5 nädalatundi

4) Loodusained:**I kooliaste**

loodusõpetus - 1 nädalatund

loodus- ja inimeseõpetus integreerituna - 4 nädalatundi

II kooliaste

loodusõpetus - 7 nädalatundi

III kooliaste

loodusõpetus - 2 nädalatundi

bioloogia - 5 nädalatundi

geograafia - 5 nädalatundi

keemia - 4 nädalatundi

füüsika - 4 nädalatundi

5) Sotsiaalsained:**I kooliaste**

inimeseõpetus integreeritud loodusõpetusega – 2 nädalatundi

II kooliaste

inimeseõpetus - 2 nädalatundi

ühiskonnaõpetus - 1 nädalatund

ajalugu - 3 nädalatundi

Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

ajalugu - 1 nädalatund

III kooliaste

inimeseõpetus - 2 nädalatundi

ühiskonnaõpetus - 2 nädalatund

ajalugu - 6 nädalatundi

6) Kunstained:**I kooliaste**

muusika - 6 nädalatundi
 kunst ja käsitöö integreerituna - 9 nädalatundi

II kooliaste

muusika - 4 nädalatundi
 kunst - 3 nädalatundi
 Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:
 kunst - 2 nädalatundi

III kooliaste

muusika - 3 nädalatundi
 kunst - 3 nädalatundi

7) **Tehnoloogia:**

I kooliaste

kunst ja käsitöö integreerituna - 9 nädalatundi

II kooliaste

Käsitöö ja tehnoloogiaõpetus - 5 nädalatundi
 Kooli lisatund vaba tunniressursi arvelt:

Käsitöö ja tehnoloogiaõpetus - 1 nädalatund

III kooliaste

Käsitöö ja tehnoloogiaõpetus - 5 nädalatundi

8) **Kehaline kasvatus:**

I kooliaste - 8 nädalatundi

II kooliaste - 8 nädalatundi

III kooliaste - 6 nädalatundi

9) **Valikõppeained:**

I kooliaste

inglise keel - 2 nädalatundi

loovus - 2 nädalatundi

majandusõpetus - 2 nädalatundi

arvutiõpetus - 1 nädalatund

II kooliaste

arvutiõpetus - 1 nädalatund

III kooliaste

majandusõpetus - 1 nädalatund

arvutiõpetus - 1 nädalatund

TG põhikooli tunniarvutusplaan õppeaineti

	1.	2.	3.	I aste	4.	5.	6.	II aste	7.	8.	9.	III aste
Eesti keel	6	7	6	19	5	3	3	11	2	2	2	6
Kirjandus						2	2	4	2	2	2	6
Inglise keel – A võõrkeel			3	3	3	3	3	9	3	3	3	9
Vene keel/saksa keel – B võõrkeel							3	3	3	3	3	9
Matemaatika	3	3	4	10	4	4	5	13	5	4	4	13
Loodus- ja inimeseõpetus		2	2	4								
Loodusõpetus	1			1	2	2	3	7	2			2
Geograafia									1	2	2	5

	1.	2.	3.	I aste	4.	5.	6.	II aste	7.	8.	9.	III aste
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Inimeseõpetus						1	1	2	1	1		2
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
Ühiskonnaõpetus							1	1			2	2
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst					1	1	1	3	1	1	1	3
Kunst ja tööõpetus I aste	3	3	3	9								
Käsitöö/tehnoloogiaõpetus					1	2	2	5	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	2	3	3	8	3	3	2	8	2	2	2	6
RÕK kokku:	17	20	23	60	21	23	29	73	28	31	31	90
Kooli õppekava lisatunnid - vaba tunniressursi kasutamine	3	3	2	8	4	5	1	10	2	1	1	4
Eesti keel – funktsionaalne lugemine	1	1	1	3	1	1		2	1		0,5	1,5
Inglise keel						1		1				
Matemaatika	1	1		2	1	1		2			0,5	0,5
Ajalugu						1		1				
Kunst					1	1		2				
Käsitöö/tehnoloogiaõpetus					1			1				
Valikaine: arvutiõpetus			1	1			1	1		1		1
Valikaine: majandusõpe									1			1
Valikaine: inglise keel	1	1		2								
Valikaine: loovus												
Õpilase koormus kokku	20	23	25	68	25	28	30	83	30	32	32	94

1.-3. klassis õpitakse kunsti ja tööõpetust lõimituna ühe õppeainena. 1. klassis õpitakse loodusõpetust ning 2.-3. klassis õpitakse loodus- ja inimeseõpetust lõimituna ühe õppeainena. Ujumise algõpetus toimub 3. klassis kehalise kasvatus tunnis.

Võorkeeltest õpetatakse põhikooliastmes A-võorkeelena B-2 tasemel inglise keelt alates 3. klassist (valikainena alates 1. klassist), B-võorkeelena B-1 tasemel vene või saksa keelt alates 6. klassist lapsevanema ja lapse valikul.

TG põhikooli tunniarvutusploonis on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid, mille õpetamine toimub vaba tunniressursi arvelt:

- 1) eesti keelest 1., 2., 3., 4., 5., 7., 9. klassis – eesmärgiga arendada funktsionaalse lugemise oskust läbi õppekava eesmärgi toetavate läbivate teemade käsitlemise;
- 2) matemaatikast 1., 2., 4., 5., 9. klassis – eesmärgiga arendada läbi praktikumi matemaatilisi oskusi, toetada ainetevahelist lõimingu ning läbivate teemade käsitlemist;
- 3) võorkeeltest - B2 tase 5. klassis - eesmärgiga tõhustada õpilaste keeleoskuse arengut;
- 4) ajaloo 5. klassis - eesmärgiga tekitada huvi ajaloo vastu;
- 5) kunstiõpetusest 4., 5. klassis – eesmärgiga toetada õpilase loovust ja eneseväljenduslikkust läbi kunsti;

- 6) käsitöö- ja tehnoloogiaõpetusest 4. klassis – eesmärgiga toetada õpilase loovust ja eneseväljenduslikkust läbi käsitöö- ja tehnoloogiaõpetuse, arendada õpilase käelist ja loomingulist tegevust.

Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu, vaid need võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppes võib vaba tunniressurssi kasutada õpilase individuaalsusest lähtuvalt tema tugevuste arendamiseks süvendatud aineõpetuses (andekad), õpiabitundide ja eesti keele tugiõppe läbiviimises (õpituge vajavad õpilased).

Lähtudes Eesti elukestva õppe strateegia põhimõttest – reaalinete õppimise populariseerimine-, kooli hariduskontseptsioonist ja õppesuundadest, pööratakse tähelepanu reaalinetele, emakeele- ja võõrkeelte ning loodusainete õpetamisele, tagades kooli eripära. Vastavalt muutuvale õpikäsitlusele, kooli vajadustele ja ressursidele võib esineda erisusi õppeaastate lõikes.

3.5 Valikained ja valimise põhimõtted põhikoolis

Valikained aitavad süvendada kohustuslike õppeainete valdkonnateadmisi, toetavad läbivate teemade taotlusi, toetavad karjääriõpetust. Valikainete õppesisu on välja toodud kooli õppekava ainekavades. Valikaineid õpetatakse läbivalt kõigis kooliastmetes.

1. ja 2. klassis on õpilasel võimalik valida kolme valikaine vahel: majandusõpe, inglise keel või loovus. 1. klassi valikaine valiku tegemiseks viiakse septembrikuu jooksul läbi näidistunnid, kus igal õpilasel on võimalus tutvuda kõikide valikainetega. Tutvustavatest tundidest võivad osa võtta ka lapsevanemad. Lapse, vanema ja õpetaja koostöös valitakse õpilase võimetele ja huvidele vastav valikaine, mida laps õpib 1. ja 2. klassi jooksul. Õpilane võib oma otsust muuta õpetaja soovitusel ja/või kokkuleppel lapsevanemaga.

3. ja 4. klassis on võimalik jätkata majandusõppe ja loovusega ringitundides. Inglise keele õppes on võimalus jätkata alates 3. klassist tasemerühmadena.

7. klassis õpitakse majanduse üldaluseid. Lisaks on III kooliastme õpilastel võimalus osaleda majandusõpperings. Eesmärgiks on arendada õpilastes loovust, maailmatunnetust, matemaatilisi oskusi, koostööoskust, õpetades läbi praktiliste tegevuste ettevõtluse aluseid.

Arvutiõpetusega tehakse algust 1.-2. klassis, lõimides õpetust eesti keele, matemaatika, loodusõpetuse ja valikainete tundides. **3. klassis** alustatakse programmeerimise algtõdede ja esmaste oskuste õppimisega, mis jätkub **6. klassis**. **8. klassis** on arvutiõpetus toetavaks õppeaineks õpilase loovtöö koostamisel. Eesmärgiks on arendada õpilastes loogilist mõtlemist, loovust, matemaatilisi oskusi, toetada läbi praktiliste tegevuste õpilaste digipädevuste kujunemist. Digipädevuse kujundamine on määrava tähtsusega tänapäevase õpikäsitluse rakendamisel läbi kõikide õppeainete kogu õppeaja vältel.

3.6 Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaan ja õppesuundade kirjeldused (kuni 2018/2019 sisseastujatele)

Gümnaasiumi riikliku õppekava (GRÖK) alusel läbib õpilane 63 kursust (kitsas matemaatika) või 69 kursust (lai matemaatika), millele lisanduvad kooli poolt valitud kohustuslikud valikained,

õppesuuna ained ning õpilase enda poolt valitud vabavalikained. Kokku peab õpilane gümnaasiumiastme jooksul läbima minimaalselt 96 kursust. Üks kursus kestab 35 tundi.

Tapa Gümnaasiumis on õpilasel võimalus valida kolme õppesuuna vahel:

- sotsiaal-humanitaarsuund;
- reaalsuund;
- rakendussuund.

Lähtudes õpilaste individuaalsetest huvidest ja piirkondlikust eripärast, on arendamisel rakendussuuna muutmise võimalus lennupõhiselt, keskendudes tehnoloogiakursuste osas kehakultuuri ja riigikaitse süvendatud õpetusele prognoositavalt 2016/17 õppeaastast. Vastavate ainekavade loomisel arendatakse koostööd Eesti Kaitseväge 1. Jalaväebrigaadi, Eesti Kaitseliidu, Politsei- ja Piirivalveametiga ning Päästeametiga.

Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi ning õppesuuna ja vabavalikainete järgi:

10) Keel ja kirjandus:

eesti keel – 6 kursust;

kirjandus – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 3 kursust

- „Sõnastusõpetus“
- „Kirjandus ja ühiskond“
- „Draama ja teater“

Sotsiaal-humanitaarsuund: 1 kursust

- „Kirjandus ja müüt“

11) Võõrkeeled:

B2 keeleoskustasemel võõrkeel – inglise keel – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 6 kursust

- „Inglise keel III“
- „Inglise keel VII“
- „Kodulugemine ja loovkirjutamine“ I ja II
- „Inglisekeelne meedia ja kodulugemine“
- „Praktiline inglise keel“

Sotsiaal-humanitaarsuund: 4 kursust

- „Eesti kodulugu“
- „Briti kodulugu“
- „Inglise keelt kõnelevate maade kultuur ja majandus“
- „Inglise kõnekeel“

Reaal- ja rakendussuund: 1 kursust

- „Inglise ärikeel“

B1 keeleoskustasemel võõrkeel – vene või saksa keel: 5 kursust

Sotsiaal-humanitaarsuund: 1 kursust

- „Kultuuritraditsioonid ja tavad“

A2/A1 keeleoskustasemel võõrkeel – vene*, saksa või soome keel: 5 kursust

sotsiaal-humanitaarsuunal kohustuslik, teistel õppesuundadel vabavalikainena.

*Õpilased, kelle kodune keel on vene keel, saavad valida kolmanda keelena B2 tasemel

vene keele.

12) Matemaatika:

- kitsas matemaatika – 8 kursust või
- lai matemaatika – 14 kursust

Kooli valikkursused kõikidele suundadele: 2 kursust

- „Planimeetria I“
- „Matemaatika praktikum III“

Kitsas matemaatika: 2 kursust

- „Matemaatika praktikum I“
- „Matemaatika praktikum II“

13) Loodusained:

bioloogia – 4 kursust

geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust

keemia – 3 kursust

füüsika – 5 kursust

Reaalsuund: 3 kursust

- „Rakendusbioloogia“
- „Elu keemia“
- „Füüsika ja tehnika“

14) Sotsiaalsained:

ajalugu – 6 kursust;

ühiskonnaõpetus – 2 kursust;

inimeseõpetus – 1 kursust;

geograafia (inimgeograafia) – 1 kursust

Kooli valikkursused:

- Psühholoogia

sotsiaal-humanitaarsuund: 2 kursust

- „Ajalugu VII“
- Filosoofia

15) Kunstained:

muusika – 3 kursust;

kunst – 2 kursust

Sotsiaal-humanitaarsuund: 1 kursust

- „Kunst III“

16) Kehaline kasvatus: kehaline kasvatus – 5 kursust

17) Valikõppeained

- „Joonestamine“
- „Meediaõpetus“
- „Karjääriõpetus“
- „Mehhatroonika ja robotika“
- „Cisco võrguakadeemia“
- „Uurimistö alused“
- „Riigikaitse“
- „Majandus- ja ettevõtlusõpe“
- „Õiguse alused“
- „Sekretäriõpe“

- „Tehnoloogia“ RAK
- „Programmeerimise alused PYTON“ (ainekava valmib 2016/2017 õppeaastaks)
- „Hiina keel ja kultuur“ (ainekava valmib 2016/2017 õppeaastaks)

TG kohustuslike kursuste ja kooli valikainete jaotusplaan (kuni 2018/2019 sisseastujatele)

RÕK KOHUSTUSLIKUD ÕPPEAINED				
		G-I	G-II	G-III
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
Võõrkeel B-2: inglise keel	5	2	2	1
Võõrkeel B-1: vene keel/saksa keel	5	2	2	1
Matemaatika (kitsas/lai)	8/14	3/5	3/5	2/4
Bioloogia	4	2	2	-
Geograafia (loodusgeograafia)	2	1	1	-
Keemia	3	2	1	-
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2
Ühiskonnaõpetus	2	-	-	2
Inimeseõpetus	1	1	-	-
Inimgeograafia	1	1	-	-
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	1	1	-
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
KOKKU	63/69	26/28	23/25	14/16
TG KOHUSTUSLIKUD VALIKAINED				
Ek: „Sõnastusõpetus“	1	-	-	1
Kirj: „Kirjandus ja ühiskond“	1	-	-	1
Kirj: „Draama ja teater“	1	-	1	-
Inglise keel III	1	1	-	-
Inglise keel VII	1	-	-	1
Ik: „Kodulugemine ja loovkirjutamine“	2	1	1	-
Ik: „Praktiline inglise keel“	1	-	-	1
Ik: „Ingliskeelne meedia ja kodulugemine“	1	-	-	1
Mat: „Matemaatika praktikum III“	1	-	-	1
Mat: „Planimeetria I“	1	-	-	1
Psühholoogia (1. või 3.a)+ Karjääriõpetus (2.a)	2	1	1	-
Uurimustöö alused ja arvuti kasutamine uurimistöös (1+1 tundi 1.a II pa)	1	1	kaitsmine	-
Riigikaitse - P (kohust.)	P2	-	P1+P1	-
TG VALIK KOKKU	P16 T14	4	P5 T3	7
KOHUSTUSLIKUD KOKKU	P79/85 T77/83	30/32	P28/30 T26/28	21/23

3.7 Valikained, valimise põhimõtted gümnaasiumis

Valikained aitavad süvendada kohustuslike õppeainete valdkonnateadmisi, toetavad läbivate teemade taotlusi ja karjääriõpetust. Valikainete õppesisu on välja toodud kooli õppekava ainekavades. Valikaineid õpetatakse TG-s läbivalt kõigis kooliastmetes.

Kohustuslik valikaine TG-s on kooli valitud õppeaine, mis loob kooli omanäolisust, toetab riikliku õppekava eesmärkide täitmist ja pädevuste kujundamist, arvestades seejuures kooli kolme õppesuunda.

Vabavalikaine valib õpilane, lähtudes oma eesmärkidest ja huvidest.

Gümnaasiumiastme valikkursused jagunevad kohustuslikeks valikaineteks ja vabavalikaineteks ning sõltuvad õpilase valitud õppesuunast. TG õpilane valib gümnaasiumisse astudes reaali-, humanitaar- või rakendusliku õppesuuna. Oma valikut on võimalik muuta gümnaasiumi esimese aasta jaanuarini.

Vastavalt kooli tunnijaotusplaanile on **igal õppesuunal kohustuslikud õppeained, kooli poolt määratud kohustuslikud valikained ja vabavalikained (valib õpilane)**. Õpilasel on kohustus valida vähemalt kaks vabavalikainet, arvestades, et minimaalne kursuste arv gümnaasiumiastmes on 96 kursust. Vabavalikainete kursuste ja õpilase koormuse üle peab arvestust vastava lennu juhendaja koostöös õppejuhiga.

Õppesuundade kursuste jaotusplaan

Tapa Gümnaasiumis on õpilasel võimalus valida kolme õppesuuna vahel:

- **sotsiaal-humanitaarsuund** – rõhuasetus keeleõppel ja kultuurilise silmaringi laiendamisel läbi filosoofia, ajaloo ja kunstiõpetuse;
- **reaalsuund** – rõhuasetus reaalainetel ja majandusliku mõtlemise arendamisel;
- **rakendussuund** – rõhuasetus karjääri planeerimisel, võimaldades läbi praktiliste kursuste tutvuda erinevate kutsevaldkondadega.

SOTSIAAL-HUMANITAARSUUNA kursused				
		G-I	G-II	G-III
Kirj: „Kirjandus ja müüt“	1	-	-	1
B-2 ik: „Eesti kodulugu“	1	1	-	-
B-2 ik: „Briti kodulugu“	1	-	1	-
B-2 ik: „Inglise keelt kõnelevate maade kultuur ja majandus“	1	-	1	-
B-2 ik: „Inglise kõnekeel“	1	-	-	1
B-1 Vene k/Saksa k: „Kultuuritraditsioonid ja tavad“	1	-	-	1
Matemaatika praktikum I ja II	2	1	1	-
Võõrkeel A-2 (Vk, Sk, So.k,)	5	2	2	1
Filosoofia	1	-	1	-
Ajalugu	1	1	-	-
Kunst	1	-	-	1
Kokku suunaained	15	4	6	5
KOKKU kohustuslikud+suunaained	P95 T93	34	P34 T32	26
S-H – VABAVALIKAINED Kohustus valida vähemalt kaks vabavalikainet				
Majandus- ja ettevõtlusõpe (sekr.kohustuslik)	2	1	1	-
Sekretäriõpe + LVRKK	6+4	2	2+2	2+2
Meediaõpetus	teor.1+pr.1	teor.1	pr.1	-
Õiguse alused	1	1 gümnaasiumi jooksul		
Autoõpetus (B)	2	-	2	-
B-2 Vene keel (vene keelt emakeelena kõnelejatele)	5	2	2	1
„Hiina keel ja kultuur“ (alates 2016/2017 õa)	1	1 gümnaasiumi jooksul		
Riigikaitse (tüdrukud)	2		1+1	

REAALSUUNA kursused				
Majandus- ja ettevõtlusõpe	2	1	1	-
B-2 ik: „Inglise ärikeel“	1	-	1	-
Joonestamine/projekteerimine	2	-	1	1
„Rakendusbioloogia“	1	-	-	1
„Elu keemia“	1	-	1	-

„Füüsika ja tehnika“	1	-	-	1
Kokku suunaained	8	-	4	4
KOKKU kohustuslikud+suunaained	P93 T91	32	P34 T32	27
R – VABAVALIKAINED Kohustus valida vähemalt kaks vabavalikainet				
Sekretäriõpe + LVRKK	6+4	2	2+2	2+2
Võõrkeel A1/A2 (Vk, Sk, So.k.), B1/B2 (Vk)	5	2	2	1
B-2 Vene keel (vene keelt emakeelena kõnelejatele)	5	2	2	1
Autoõpetus (B)	2	-	2	-
Õiguse alused	1	1		
Arv: „Cisco võrguakadeemia“	4	1	2	1
Arv: „Mehhatroonika ja robotika“	2	1	1	-
Arv: „Programmeerimise alused PYTHON“ (alates 2016/2017 õa)	1	1 güm. jooksul		
Riigikaitse (tüdrukud)	2	-	1+1	-
„Hiina keel ja kultuur“ (alates 2016/2017 õa)	1	1		

RAKENDUSSUUNA kursused				
B-2 ik: „Inglise ärikeel“	1	-	1	-
Matemaatika praktikum I ja II	2	1	1	-
Joonestamine	1	-	-	1
Tehnoloogiaõpetus (TG)	4	2	2	-
Tehnoloogiaõpe: P/T kursused Rakvere Ametikooli õppekavast	P2/ T1	-	P1/ T1	P1
Sekretäriõpe T	T6	T2	T2	T2
Kokku suunaained	P10 T15	P3 T5	P5 T7	P2 T3
KOKKU kohustuslikud+suunaained	P89 T92	P33 T35	P33 T33	P23 T24
RAK – VABAVALIKAINED Kohustus valida vähemalt kaks				
Majandus- ja ettevõtlusõpe	2	1	1	-
Juhiabi (LVRKK) (sekretäriõpe) T	4	-	2	2
Õiguse alused	1	1		
Autoõpetus (B)	2	-	2	-
Autoõpetus (C1)	3	-	-	3
Võõrkeel A-2 (Vk, Sk, So.k.)	5	2	2	1
B-2 Vene keel (vene keelt emakeelena kõnelejatele)	5	2	2	1
Arv: „Cisco võrguakadeemia“	4	2	2	-
Arv: „Mehhatroonika ja robotika“	2	-	1	1
Arv: „Programmeerimise alused PYTHON“ (alates 2016/2017 õa)	1	1		
Riigikaitse (tüdrukud)	2	-	1+1	-
„Hiina keel ja kultuur“ (alates 2016/2017 õa)	1	1		

3.8 Gümnaasiumiastme kursuste jaotusplaan ja õppesuundade kirjeldused alates 2019 sisseastunutele (muudetud 2020).

Gümnaasiumi riikliku õppekava (GRÕK) alusel läbib õpilane 63 kursust (kitsas matemaatika) või 69 kursust (lai matemaatika), millele lisanduvad kooli poolt valitud kohustuslikud valikained, mooduli ained ning õpilase enda poolt valitud vabavalikained. Kokku peab õpilane gümnaasiumiastme jooksul läbima minimaalselt 96 kursust. Üks kursus kestab 35 tundi.

Tapa Gümnaasiumis on õpilasel kohustus valida kaks moodulit:

	Valikuvariant 1	Valikuvariant 2	Valikuvariant 3
Moodul 1	IT-reaal moodul	Üldkultuuri moodul	Majandusmoodul
Moodul 2	Loodusteaduste moodul	Sotsiaalmoodul	Meediamoodul

3.8.1 Gümnaasiumi kohustuslikud kursused riikliku õppekava ja kooli valiku järgi

1) Keel ja kirjandus:

eesti keel – 6 kursust;

Kooli valikkursused: 2 kursust

"Eesti keele ortograafia"

"Sõnaõpetus"

kirjandus – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 3 kursust

"Kõne ja väitlus"

"Kirjandus. Draama ja teater"

"Kirjandus ja ühiskond"

2) Võõrkeeled:

B2 keeleoskustasemel võõrkeel – inglise keel – 5 kursust;

Kooli valikkursused: 5 kursust

"Inglise keel III"

"Inglise keel VII"

"Inglise keelne avalik esinemine"

"Kirjalik eneseväljendus"

"Praktiline inglise keel"

3) B1 keeleoskustasemel võõrkeel – vene või saksa keel: 5 kursust

4) Matemaatika:

kitsas matemaatika – 8 kursust või

lai matemaatika – 14 kursust

Kooli valikkursused kõikidele suundadele: 2 kursust

"Matemaatika praktikum II"

"Matemaatika praktikum III"

Kitsas matemaatika: 2 kursust

„Matemaatika praktikum I“

„Planimeetria I“

5) Loodusained:

bioloogia – 4 kursust

geograafia (loodusgeograafia) – 2 kursust

keemia – 3 kursust

füüsika – 5 kursust

- 6) **Sotsiaalsained:**
ajalugu – 6 kursust;
ühiskonnaõpetus – 2 kursust;
inimeseõpetus – 1 kursus;
geograafia (inimgeograafia) – 1 kursust
- 7) **Kunstiained:**
muusika – 3 kursust;
kunst – 2 kursust
- 8) **Kehaline kasvatus:** kehaline kasvatus – 5 kursust
- 9) **Kooli kohustuslikud valikkursused:** 4 kursust
"Karjääriõpetus"
"Uurimistööde alused"
"Õpioskused"
"Arvutikirja kiirkiri 10- sõrme süsteemis"
- Kooli kohustuslikud valikkursused poistele:** 2 kursust
"Riigikaitse I"
"Riigikaitse II"

3.8.2 Gümnaasiumi moodulõpe ja valikained

Tapa Gümnaasiumi õpilasel on kohustus valida kaks moodulit, kusjuures mõlema mooduli valimisel esitatakse erinevast kolmest moodulist koosnev valik. Moodulid on komplekteeritud oma vahel kokku sobivatest ja hästi lõimuvatest ainetest. Moodulõppe eesmärk on anda õpilasele suurem valikuvabadus oma õppesuundade komplekteerimisel vastavalt huvile ja vajadusele. Iga moodul koosneb 5 kursusest. Õpilasel on õigus muuta oma moodulite valikut kuni esimese õppeaasta jaanuari kuuni. Moodulite hindamisel kasutatakse kooliastme koondhinnet, mis kujuneb viie moodulaine tulemuste järgi ja pannakse välja mooduli viimase kursuse järel antud kursuse läbiviija poolt. Eraldiseisvalt võivad olla moodulite tulemused ka mitteeristava hindamisega, kuid koondhinne peab olema numbriline arvestades kehtivat hindamisjuhendit.

Täiendavalt on õpilasel valida vabavalikainete vahel, kui antud aine ei ole juba tema valitud mooduli osa. Valikained aitavad süvendada kohustuslike õppeainete valdkonnateadmisi, toetavad läbivate teemade taotlusi ja karjääriõpetust. Valikainete õppesisu on välja toodud kooli õppekava ainekavades. Valikaineid õpetatakse TG-s läbivalt kõigis kooliastmetes.

Kohustuslik valikaine TG-s on kooli valitud õppeaine, mis loob kooli omanäolisust, toetab riikliku õppekava eesmärkide täitmist ja pädevuste kujundamist, arvestades seejuures kooli kolme õppesuunda.

Vabavalikaine valib õpilane, lähtudes oma eesmärkidest ja huvidest.

Õpilasel on õigus läbida vabavalikainete kursuseid ka teistest õppeasutustest, kui see on kooskõlas Tapa Gümnaasiumi õppekavaga ja toetab õpilase isiklikku arengut vastavalt tema karjäärivalikule. Kursuse läbimisel tuleb õpilasel esitada taotlus antud kursuse üle kandmiseks tema

vabavalikkursuseks kasutades VÕTA süsteemi. Vabavalikkursustele võivad rakenduda eeldusainete läbimine nende valimiseks.

Vastavalt kooli tunnijaotusplaanile on igal õpilasel kooli poolt määratud kohustuslikud valikained, valitud mooduli kohustuslikud ained ja vabavalikained (valib õpilane). Õpilasel on kohustus valida vähemalt kaks kursust vabavalikaineid, arvestades, et minimaalne kursuste arv gümnaasiumiastmes on 96 kursust. Vabavalikainete kursuste ja õpilase koormuse üle peab arvestust vastava lennu juhendaja koostöös õppejuhiga.

Moodul 1

I IT-reaalmoodul:

- Informaatika: 3 kursust
 - "IKT I"
 - "IKT II"
 - "IKT III"
- Joonestamine: 2 kursust
 - "Joonestamine I"
 - "Joonestamine II"

I Üldkultuuri moodul:

- Tehnoloogia : 2 kursust
 - "Keraamika"
 - "Klaasitöötlemine"
- Kirjandus: 1 kursust
 - "Müüt ja kirjandus"
- B1 tasemega võõrkeel: 1 kursust
 - "VI kursus Valikkursus kultuurist"
- Kunstiõpetus : 1 kursust
 - "Kunst 3. kursus"

I Majandusmoodul:

- Majandus: 3 kursust
 - "Etikett, ärietika"
 - "Majandusõpetus"
 - "Ettevõtlusõpetus"
- B2 tasemega võõrkeel: 1 kursust
 - „Inglise ärikeel"
- Õiguste alused: 1 kursust
 - "Õiguste alused"

Moodul 2

II Loodusteaduste moodul:

- Informaatika: 2 kursust
 - "Robotika ja mehhatroonika I"
 - "Robotika ja mehhatroonika II"
- Keemia: 1 kursust
 - "Elu keemia"
- Bioloogia: 1 kursust
 - "Rakendusbioloogia"
- Füüsika: 1 kursust
 - "Füüsika ja tehnika"

II Sotsiaalmoodul:

- Ajalugu: 1 kursust
 - "Üldajalugu – maailma ajalugu: tsivilisatsioonid väljaspool Euroopat"
- B2 tasemega võõrkeel: 2 kursust
 - "Inglise keelt kõnelevate maade kultuur"
 - "Tekstianalüüs"
- Teoloogia: 1 kursust
 - "Võrdlev usundilugu"
- Õiguste alused: 1 kursust
 - "Õiguste alused"

II Meedia moodul:

- B2 tasemega võõrkeel: 2 kursust
 - "Inglise keelne meedia ja kodulugemine"
 - "Inglise keelne meedia ja kirjutamine"
- Meedia: 3 kursust
 - "Meediaõpetus I"
 - "Meediaõpetus II"
 - "Meediaõpetus III"

Vabavalikained Tapa Gümnaasiumis:

- Moodle arvutused (*Eeldus laia matemaatika õppimine*)
- Autoõpetus: 2 kursust
 - 1. kursus
 - 2. kursus
- Hiina keel ja kultuuri alused
- A2/A1 tasemega võõrkeel I: 3 kursust
 - I kursus
 - II kursus
 - III kursus
- A2/A1 tasemega võõrkeel II: 2 kursust (*Eeldus A2/A1 tasemega võõrkeel I läbimine*)
 - c-keel IV kursus
 - c-keel V kursus
- Riigikaitse (*tütarlastele*)
 - "1. kursus"
 - "2. kursus"
- Liikumine ja tervis (*Õpe toimub koostöös Tartu Tervishoiu Kõrgkooliga. Kursuse võimalikkus sõltub partnerkoolist*)
 - "Psühholoogia "
 - B2 tasemega võõrkeele kursus "Suuline eneseväljendus."
 - B2 tasemega võõrkeele kursus "Eesti kodulugu B-2 ik"
 - Tehnoloogiaõpetuse kursus "Kodundus"
 - Tehnoloogiaõpetuse kursus "Puidutöö"
 - Tehnoloogiaõpetuse kursus "Metallitöö"
 - "Asjaajamine ja dokumentatsioon"
 - Füüsika (*Eeldus laia matemaatika õppimine*)
 - "Füüsika praktikum"
 - "Füüsika praktikum 2"
 - "Füüsika praktikum 3"

3.8.3 Tapa Gümnaasiumi IV kooliastme tunnijaotusplaan (sisseastujatele alates 2019)

ROK KOHUSTUSLIKUD OPPEAINED				
		G-I	G-II	G-III
Eesti keel	6	2	2	2
Kirjandus	5	2	2	1
Võõrkeel B-2: inglise keel	5	2	2	1
Võõrkeel B-1: vene keel/saksa keel	5	2	2	1
Matemaatika (kitsas/lai)	8/14	3/6	3/4	2/4
Bioloogia	4	1	2	1
Geograafia (loodusgeograafia)	2	1	1	-
Keemia	3	1	2	-
Füüsika	5	2	2	1
Ajalugu	6	2	2	2

Ühiskonnaõpetus	2	-	-	2
Inimeseõpetus	1	1	-	-
Inimgeograafia	1	-	-	1
Muusika	3	1	1	1
Kunst	2	-	1	1
Kehaline kasvatus	5	2	2	1
Kokku	63/69	22/25	24/25	17/19
TG KOHUSTUSLIKUD VALIKAINED				
Ek: „Sõnastusõpetus“	1	-	-	1
Ek: "Eesti keele ortograafia"	1	1	-	-
Kirj: „Draama ja teater“	1	-	1	-
Kirj: "Kõne ja väitlus"	1	-	-	1
Kirj: "Kirjandus ja ühiskond"	1	-	-	1
Karjääriõpetus	1	-	-	1
Uurimustöö alused ja arvuti kasutamine uurimistöös	2	-	1 + kaitsmine	-
Mat: "Matemaatika praktikum I" (Ainult kitsas matemaatika suund)	1	1	-	-
Mat: "Matemaatika praktikum II"	1	-	1	-
Mat: "Matemaatika praktikum III"	1	-	-	1
Mat: "Planimeetria I" (Ainult kitsas matemaatika suund)	1	-	-	1
Inglise keel III	1	1	-	-
Inglise keel VII	1	-	-	1
Ik: „Praktiline inglise keel“	1	-	-	1
Ik: "Inglise keelne avalik esinemine"	1	-	-	1
Ik: "Kirjalik eneseväljendus"	1	-	1	-
Riigikaitse (poistel kohustuslik, tütarlastel vabavalikaine)	2	-	2	-
Opioskused	1	1	-	-
Arvutikirja kiirkiri 10-sõrme süsteemis	1	1	-	-
TG valikud kokku	P21/19 T19/17	5/4	P 7/7 T 5/5	9/8
Kohustuslikud kokku	P84/88 T82/86	27/29	P31/32 T29/30	26/27
MOODULÖPPE				
		G-I	G-II	G-III
I moodul (aine oleneb mooduli valikust)				
"IKT 1" või "Keraamika" või "Etikett, ärietiika"	1	1	-	-
"Joonestamise 1. kursus" või "Klaasitöötlemine" või "Majandusõpetus"	1	1	-	-
"IKT 2" või "Müüt ja kirjandus" või "Ettevõtlusõpetus"	1	-	1	-
"IKT 3" või "Valikkursus kultuurist" või "Inglise ärikeeel"	1	-	-	1
"Joonestamise 2. kursus" või "Kunstiõpetuse 3. kursus" või "Õiguste alused"	1	-	-	1
II moodul				
"Robootika ja mehhatroonika I" või "Uldajalugu - maailmaajalugu" või	1	1	-	-

"Inglise keelne meedia ja kodulugemine"				
"Robootika ja mehhatroonika II" või "Inglise keelt kõnelevad maad" või "Meediaõpetus I"	1	1	-	-
"Elu keemia" või "Tekstianalüüs" või "Meediaõpetus II"	1	-	1	-
"Rakendusbioloogia" või "Võrdlev usundilugu" või "Inglise keelne meedia ja kirjutamine"	1	-	-	1
"Füüsika ja tehnika" või "Oiguste alused" või "Meediaõpetus III"	1	-	-	1
Kokku	10	4	2	4
Kokku kohustuslikud + moodulid	P94/98 T92/96	31/33	P33/34 T31/32	30/31
VABAVALIKAINED				
		G-I	G-II	G-III
"Moodle arvutused"	1	-	-	1
Autoõpetus	2	-	2	-
"Hiina keel ja kultuuri alused"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
A2/A1 tasemega võõrkeel I	3	2	1	-
A2/A1 tasemega võõrkeel II	2	-	-	2
Riigikaitse (valikuline tütarlastele)	2	-	2	-
Liikumine ja tervis	1	1	-	-
B2 tasemega võõrkeele kursus "Suuline eneseväljendus."	1	-	1	-
B2 tasemega võõrkeele kursus "Eesti kodulugu B-2 ik"	1	1	-	-
Tehnoloogiaõpetuse kursus "Kodundus"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
Tehnoloogiaõpetuse kursus "Puidutöö"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
Tehnoloogiaõpetuse kursus "Metallitöö"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
"Asjaajamine ja dokumentatsioon"	1	Jaotus vastavalt lendudeülesele gruppide täitumisele.		
Füüsika praktikumid	3	Jaotus vastavalt süvaõppe vajadustele		

3.9 Mittestatsionaarse õppe töökorraldus ja kursuste jaotus alates 2018/2019 õppeaastast (muudetud 2020)

Mittestatsionaarne õpe on täiskasvanutele suunatud õpe, kus võrreldes statsionaarse õppega on suurem osakaal iseseisval õppimisel.

Gümnaasiumi lõputunnistusel peab olema 72 kursust.

Valikkursusi on võimalik arvestada ka eelmises koolis õpitud kursuseid üle kandes või tööalastel täiendkoolitustel ja huvihariduses õpitu kohta koolile tunnistust/tõendit esitades. Kaitseväes omandatud saab arvestada riigikaitse valikkursusena.

Gümnaasiumi lõpetamiseks on kohustuslik sooritada uurimis- või praktiline töö, mida kaitstakse komisjoni ees ja mille hinne ning teema kantakse lõputunnistusele.

Kursuste jaotus Tapa Gümnaasiumi täiskasvanute õppes

Õppeaine	10.kl	11. kl	12. kl	Lisa	Kokku	RÕK
Eesti keel	2	2	3	+ eksamikursus	7	6
Kirjandus	2	2	1		5	5
Matemaatika	3/5	3/5	3/5	+eksamikursus	9 15	8 kitsas 14 lai
Võõrkeel I	2	2	2	+eksamikursus	6	5
Võõrkeel II	2	2	1		5	5
Geograafia	2	1			3	3
Bioloogia		2	2		4	4
Keemia	2	1			3	3
Füüsika	2	2	1		5	5
Ajalugu	2	2	2		6	6
Ühiskonnaõpetus		1	1		2	2
Inimeseõpetus	1				1	1
Uurimistö alused	1				1	1
Kunst		2			2	2
Muusika	2	1			3	3
Uurimis- või praktiline töö			1		1	
Kokku	23/25	23/25	17/19		63/69	59/65
Valikkursused						
Majandus	2			2	2	
Riigikaitse		2		2	2	
Joonestamine		1		1	1	
Kolmas võõrkeel	2	2		2	6	
Filosoofia			1	1	1	
Informaatika	2			2	2	
Karjääriõpetus		1		1	1	
Kultuurilugu			1	1	1	
Kokku valikaineid					16	

Õppetöö toimub teisipäeval ja neljapäeval. Vajadusel on võimalik aineõpetajaga kokku leppida täiendavad konsultatsioonitunnid.

4. ÕPPEKESKKONNA MITMEKESISTAMISEKS KAVANDATUD TEGEVUSED, SH ÕPPEKAVA RAKENDAMIST TOETAVAD TEGEVUSED (olümpiaadide, projekt-, õues- ja muuseumiõppe ning õppekäikude korraldamine)

Õppekeskkond on õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslus, milles õpilased arenevad ja õpivad.

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

Õppe- ja kasvatuseesmärkide täitmist toetab õppekeskkond, kus:

- 1) õpilaste, õpetajate, kooli juhtkonna ja lastevanemate omavahelised suhted põhinevad lugupidamisel ning demokraatial, arvestades kooli põhiväärtusi;
- 2) on olemas õppekava elluviimiseks vajalikud õppevahendid ja -materjalid;
- 3) järgitakse tervisekaitse- ja ohutusnõudeid;
- 4) luuakse tingimused õpilase, lapsevanema ja õpetaja arenguks;
- 5) on olemas esteetiliselt kujundatud otstarbeka sisustusega ruumid.

Õpet võib korraldada väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas.

4.1 Õppekava rakendumist toetavad tegevused

TG-s toetab õppekava rakendumist:

- 1) tunniväline ainealane huvitegevus, s.h kooli juurde loodud ainealased huviringid;
- 2) kooli raamatukogu tegevus;
- 3) õppetoolide ja ainevaldkondade poolt pakutavad ülekooolilised klassivälised tegevused, s.h ainenädalad, ainepäevad, õppekäigud, projektipäevad jne.;
- 4) õpilasesinduse ülekooolilised üritused;
- 5) traditsioonilised üritused:
 - matka- ja spordipäevad, algklasside spordiöö;
 - trimestri üldkogunemised kooliastmeti;
 - aktused: tarkusepäev, vabariigi aastapäev, õppeaasta lõpetamine ja tublimate tänamine, põhikooli ja gümnaasiumi lõpuaktused;
 - gümnasistiks vastu võtmine: rebaste ristimine;
 - õpetajate päev;
 - kooli aastapäev;
 - vastlapäev;
 - ettevõtluslaudad: sügis-, jõulu- ja taimelaat;
 - jõulunädal, s.h päkapikupäev, -teatejooksud.
- 6) kohtumised erinevate elualade esindajatega
 - „Tagasi kooli!“ projektitundides;
 - karjääriõppe üritustel;
 - töövarjupäevadel;
 - klassijuhatajatundides;

- ennetusloengutel;
 - õppekäikudel;
 - lastevanemate osalusega seotud projektides.
- 7) koostöö huvigruppidega:
- MTÜ TG lapsevanemad:
 - TG lastevanemate kool;
 - kooli puhvet;
 - kooliaed (projekt TG Lapsevanemad);
 - TG Vilistlasfond;
 - õpilasvahetus teiste koolidega;
 - teised valla haridusasutused;
 - Tapa Linnaraamatukogu;
 - valla huvikoolid, -ringid, spordiklubid;
 - valla asutused ja ettevõtted;
 - partnerkoolid LVRKK ja Rakvere Ametikool;
 - PPA, Päästeamet, Maanteeamet;
 - RMK looduskeskused, Palmse Looduskool;
 - Kaitseväge 1.Jalaväebrigaad.

Igale õppetoolile finantseeritakse kooli poolt kuni kolm õppekäiku õppeaastas kooli eelarves planeeritud summa ulatuses. Kooli poolt finantseeritavad õppekäigud on osa kooli õppekavast.

Ülekoolilised üritused, projektid, kooli poolt finantseeritavad õppekäigud, projektõpe, huviringid jms kinnitatakse õppeaasta lõikes kooli üldtööplaanis.

4.2 Olümpiaadidel, õpilasvõistlustel osalemine

Õpilastele võimaldatakse aineõpetajatelt olümpiaadideks ja võistlusteks ettevalmistamisel juhendamist ja nõustamist. Aineõpetaja vastutab õpilaste tulemusliku osalemise eest erinevatel olümpiaadidel ja konkurssidel, planeerides oma töös ainevõistlusteks ettevalmistavaid tegevusi ja juhendamisi.

Olümpiaadide eel on õpilasel õigus ettevalmistamiseks kasutada ühte õppepäeva, mil õpilane ei ole kohustatud osalema tunniplaanijärgsetes ainetundides. Tundide ajast on lubatud õpilasi osalema piirkondlikel, üle-eestilistel ja rahvusvahelistel õpilasvõistlustel. Osalemist projektides, olümpiaadidel ja võistlustel vaadeldakse õppe- ja kasvatustöö osana.

Kool toetab andekate õpilaste osalemist teaduskooli töötubades ja projektides. Edukas esinemine vabariiklikul võistlusel või konkursil annab õpilasele eelise sama aine tulemuslikul sooritamisel.

Klassijuhataja jälgib klassi õpilaste koormatust erinevate projektide ja õppekäikudega klassikollektiivi kui terviku ja üksikisiku tasandil, vajadusel teeb ettepaneku individuaalse õppekava loomiseks.

5. LIIKLUSKASVATUSE TEEMAD KOOLIASTMETI

Liikluskasvatus on õppe- ning kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks. Liikluskasvatus on koolielus läbiva teemana kõikide ainete osa. TG-s viiakse liikluskasvatust läbi, lähtudes Maanteeameti liiklushariduse teemakalendri soovituslikest teemadest õppeaasta lõikes, arvestades iga vanuseastme eripära. Liikluskasvatust toetavate tegevustena toimuvad õppeaasta jooksul kooliastme üldkogunemised, ennetusloengud klassijuhatajatundides. 3.-4. klasside õpilastele toimub jalgratturite huviring ja gümnaasiumiastme õpilastel on võimalik osaleda autoõpetuses.

Liikluskasvatuse eesmärgid kooliastmeti

I kooliaste

Eesmärk:

1. Ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses.
2. Oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist: ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine.

II kooliaste

Eesmärk:

1. Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel.
2. Ohutuslaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine (laste õpetamine reaalses liikluskeskkonnas, praktilised õppused jne).

III kooliaste

Eesmärk:

1. Õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel.
2. Ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, (teadmiste rakendamine oskuste, vilumusteni) praktilised ohutuslased õppused.

Gümnaasium

Eesmärk:

1. Õigete ohutust tagavate hoiakute kujundamine, mis loob eelduse ohutu käitumise väärtustamisele.
2. Ohutuslase õpetus gümnaasiumis laiendab ja süvendab põhikoolis omandatud ohutuslaseid hoiakuid, teadmisi, oskusi ja vilumusi.

6. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORRALDUS

III kooliastme loovtöö sooritavad TG-s kõik 8. klassi õpilased. Loovtöö sooritamine on põhikooli lõpetamise üheks tingimuseks. Loovtööde korraldamine toimub Tapa Gümnaasiumis „**Loovtööde koostamise ja esitlemise korra**“ järgi.

Juhend asub siin: <http://www.tapagymnaasium.ee/loovjuhend2016.pdf>

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus 8. klassi õpilane rakendab läbivatest teemadest lähtuvalt või õppeaineid lõimivalt iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. Loovtöök on uurimus, projekt, kunstitöö või muu taoline.

Direktor kinnitab:

- loovtööde koordineerija, kelle ülesandeks on koostöös klassijuhatajaga õpilaste loovtöö koostamisprotsessi jälgimine;
- loovtööde juhendajad, hindamiskomisjoni.

Loovtööde kirjalikud kokkuvõtted ja uurimistööd säilitatakse paber kandjal kooli raamatukogus kolm aastat peale õpilase Tapa Gümnaasiumi lõpetamist. Tööde hävitamine toimub vastavalt dokumentide hävitamise korrale. Praktilised tööd säilitatakse vastava aine kabinetis.

6.1 Loovtöö teema valimine

Loovtöö põhitemaatika valib kool lähtudes kooli üldteemast ja arengusuundadest. Aineõpetajad esitavad koordinaatorile septembrikuu viimaseks õppepäevaks õppeaasta loovtööteemad, mis lähtuvad õppeaastat läbivast ning õppekava läbivatest teemadest. Õpilane valib etteantud teemade hulgast talle sobivaima, kuid tal on õigus pakkuda ka oma teema, olles eelnevalt kokku leppinud juhendajaga.

Loovtööd koostatakse individuaalselt, paaris- või rühmatöona.

Loovtööde teemad kinnitab kooli direktor hiljemalt 1. novembriks.

6.2 Õpilaste juhendamine

Õpilase loovtöö juhendajaks võivad olla kõik TG töötajad. Kõik juhendajad esitavad loovtööde teemad (igaüks 3-4 teemat) ja/või valdkonnad, mida nad on valmis juhendama. Kui õpilane soovib teha loovtöö enda välja pakutud teemal, siis tuleb tal koostöös koordinaatoriga leida juhendaja kooli töötajate hulgast. Ühel juhendajal võib olla maksimaalselt 4 õpilast või 3 rühma ning juhendamine toimub üle nädala või kaks korda kuus.

Juhendaja roll on suunav:

- ta kohtub juhendatavaga vähemalt neli korda;
- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava täitmist;
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;

- täpsustab paaris- või rühmatöös liikmete tööpanused;
- suunab silmapaistvate loovtööde autoreid osalema olümpiaadidel, konkurssidel jne.

6.3 Loovtöö esitlemine

Loovtöö esitlemisele lubab juhendaja õpilase, kes on kokkulepitud ajaks esitanud juhendajale oma loovtöö koos kirjaliku osa ja päevikuga.

Loovtöö esitlemise korralduse põhimõtted on järgmised:

- loovtöö esitus toimub koolis;
- kahe või enama autori puhul osalevad loovtöö esitusel kõik autorid;
- loovtööd tutvustab õpilane kuni 10-minutilise esitusena;
- esitlust on soovitatav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete vm vahenditega.

Loovtöö esitlemisel õpilane:

- selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
- tutvustab kasutatud meeto(dit)deid;
- esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.

6.4 Loovtöö hindamine

Loovtöö hindamise eesmärgiks on:

- kirjeldada loovtööle seatud eesmärkide täideviimist ning anda seeläbi tagasisidet loovtöö kui terviku kohta;
- julgustada õpilast järgmisteks loovtöödeks ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Paaris- või rühmatöö puhul antakse hinnang igale loovtöö autorile eraldi, rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle, mis kujuneb tööprotsessi jooksul peetud päeviku alusel.

Hinnang antakse:

- töö sisule;
- loovtöö protsessile;
- loovtöö vormistamisele;
- loovtöö esitlemisele.

Hindamise põhimõtted vastavad kooli hindamisjuhendile. Klassijuhataja kannab loovtöö tulemuste õpinguraamatusse.

7. GÜMNAASIUMIASTME ÕPILASUURIMUSE JA/VÕI PRAKTILISE TÖÖ KORRALDUS

Gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö sooritavad TG-s kõik gümnaasiumiastme teise õppeaasta õpilased (G-2 /11.kl). Soorituse eeldusena peavad kõik õpilased kohustuslikus korras läbima gümnaasiumiastme esimesel aastal uurimistöö aluste kursuse (vt valikainete ainekava). Teisel aastal toimub valminud uurimuse või praktilise töö kaitsmine. Õpilasuurimuse või praktilise töö valmimisega seotud tähtajad määratakse direktori käskkirjaga õppeaasta algul. Gümnaasiumiastme õpilasuurimuse ja/või praktilise töö korraldamine viiakse läbi „**Õpilasuurimuse ja praktilise töö korraldamise, vormistamise ja hindamise juhend Tapa Gümnaasiumis**“ alusel.

Juhend asub siin: <http://www.tapagymnaasium.ee/Uurjuhend2015.pdf>

7.1 Õpilasuurimuse ja/või praktilise töö teema valimine ja töökorralduse põhimõtted

Õpilasuurimus või praktiline töö loetakse sooritatuks, kui on edukalt läbitud järgmised etapid:

- Õpilane valib iseseisvalt ainevaldkonna, milles ta planeerib uurimuse või praktilise töö läbi viia ja leiab juhendaja.
- Õpilane valib koos juhendajaga töö teema, tutvub juhendaja soovitatud vastavasisulise kirjandusega antud teema kohta. Koostöös juhendajaga sõnastab õpilane uurimisküsimused, probleemi ja uurimuse või praktilise töö eesmärgi ning luuakse töökava.
- Õpilane töötab läbi ja refereerib uuringu või praktilise töö taustaga seotud allikaid.
- Koos juhendajaga kavandatakse uurimus või praktiline töö, leitakse sobivad meetodid ja alustatakse ettevalmistust uurimuse või praktilise töö läbiviimiseks.
- Õpilane viib läbi uurimuse või teostab praktilise töö.
- Õpilane töötleb juhendaja abiga uurimistulemusi ja analüüsib neid.
- Õpilane vormistab töö kirjalikult, esitab juhendajale läbivaatamiseks ja kommenteerimiseks.
- Õpilasel ja juhendajal on võimalus uurimistöö või mõni selle osa esitada uurimistööde koordinaatorile konsulteerimiseks vastavalt direktori kinnitatud õpilasuurimuse ja/või praktilise töö kirjutamise ajagraafikule.
- Õpilane arvestab juhendaja ja vajadusel koordinaatori ettepanekuid, vormistab parandused ja täiendused, viimistleb töö lõplikult, koostab annotatsiooni ning esitab juhendaja ja enda allkirjadega töö õigel ajal koordinaatorile retsensendile ning kaitsmiskomisjonile edastamiseks.
- Õpilane koostab kaitsekõne ja/või ettekande.
- Õpilane kaitseb uurimust või praktilist tööd komisjoni ees.

7.2 Õpilaste juhendamine

Õpilasuurimuse või praktilise töö juhendaja on Tapa Gümnaasiumi õpetaja või vastava pädevusega kooli töötaja, kaasjuhendaja võib olla väljastpoolt kooli. Õpilasel ja juhendajal on õigus kasutada konsultantide abi väljastpoolt kooli.

Juhendaja:

- aitab püstitada töö eesmärgi ja kavandada töö ülesehitust;
- aitab koostada uurimuse või praktilise töö teostamise kalenderplaani;

- soovitab teemakohast kirjandust ja algallikaid;
- konsulteerib õpilast uurimistöö käigus;
- kontrollib töö valmimist osade kaupa;
- hindab õpilase tööprotsessi;
- kannab uurimistöö teema ja hinde õpilase õpinguraamatusse.

Töö vastavust nõuetele ja valmisolekut retsensendile esitamiseks otsustab juhendaja, andes annotatsioonilehtedele allkirjad.

7.3 Uurimis- või praktilise töö kaitsmine

Õpilasuurimuse või praktilise töö kaitsmine toimub kaitsmiskomisjoni ja kaasõpilaste ees. Komisjoni koosseis kinnitatakse direktori käskkirjaga.

Töö kaitsmiseks valmistab õpilane ette kaitsekõne. Kaitsekõneks antakse üldjuhul aega kuni 7 minutit. Uurimuse või praktilise töö tutvustamisel peaks selguma järgmised aspektid:

- töö teema ja selle valiku põhjendus;
- probleem, mis ajendas tööd kirjutama;
- töö eesmärk;
- uurimiseesmärgi või praktilise töö tulemuse saavutamiseks püstitatud uurimisküsimused, mis töö käigus vastused leiavad;
- lühiülevaade teoreetilistest lähtekohtadest (kasutatud allikate põhjal);
- töös kasutatud meetodid;
- ülevaade uuringu tulemustest ja järeldus(te)st;
- praktilise töö puhul töö tulemuse esitus ja ülevaade töö valmimise/kulgemise protsessist;
- peamised järeldused, milleni autor teema läbitöötamise ja töö sooritamise tulemusena jõudis;
- soovitusel ja ettepanekud;
- töö väärtus.

7.4 Uurimis- või praktilise töö hindamine

Lähtuvalt Gümnaasiumi riikliku õppekava valikõppeaine „Uurimistöö alused“ punkt 1.5. hindamise alustest hinnatakse uurimistöös järgimisi valdkondi:

- 1) sisu;
- 2) vormi;
- 3) protsessi;
- 4) kaitsmist.

Hindamise põhimõtted vastavad kooli hindamisjuhendile. Juhendaja kannab uurimistöö teema ja hinde õpilasraamatusse.

7.5 Uurimis- või praktiline töö mittestatsionaarses õppes (muudetud 2020)

Gümnaasiumiastme jooksul peab iga mittestatsionaarse õppe õpilane sooritama uurimis- või praktilise töö, mille teema ja hinne kantakse lõputunnistusele.

Uurimis- või praktilist tööd kaitstakse eksamikomisjoni ees. Selleks on võimalus 11. klassi

kevadel 12. klassi talvel ja 12. klassi kevadel.

Praktiline töö võib lähtuda inimese huvialast. Selleks võib olla mõne ürituse organiseerimine ja sellest kirjelduse koostamine, kuid ka mõni käsitööese koos töö käigu jäädvustuse, kommentaaridega jms.

Varasema õpi- ja töökogemuse arvestamine:

- Töötav õpilane võib taotleda VÕTAgaga oma töökogemuse arvestamist praktilise tööna – selleks on vaja tööandjalt kirjalikku allkirjastatud kinnitust töötamise kohta ja oma töö kirjeldust.
- Kutseharidusest tulnud saavad taotleda VÕTAgaga erialapraktika arvestamist praktilise tööna.
- Kaitseväe läbinud saavad taotleda VÕTAgaga kaitseväes omandatu arvestamist praktilise tööna.

8. ÕPILASTE ARENGU JA ÕPPIMISE TOETAMINE, HINDAMISE KORRALDUS NING KLASSI JA KOOLI LÕPETAMISE KORRALDUS TAPA GÜMNAASIUMIS.

8.1 Õpilase arengu ja õppimise toetamine

Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajadusel kohandavad õpet õpilase vajaduste järgi, diferentseerides õppematerjale ja metoodikaid.

Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse koolis välja iga õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse talle sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajadusel diferentseeritud õpe. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. **Konsultatsioonide plaan on õpilasele ja vanemale kättesaadav kooli kodulehel, õppestendil ja ka ainekabinettides.**

Õpilase arengu toetamiseks toimub vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguveestlus, mille põhjal lepitakse kokku edasine õppevorm ja arengueesmärgid. Piiratud teovõimega õpilasega peetakse arenguveestlus lapsevanema osalusel. Vestluse toimumine kinnitatakse kõikide osapoolte allkirjaga.

Lapsevanemale tagatakse kogu info õpilase tugisüsteemide vajaduse, nende eesmärkide, põhimõtete ja töökorralduse kohta e-kooli, kooli kodulehe, õpilaspäeviku ja vajadusel otsekontakti kaudu. Lapsevanema nõusolekul ja kooli otsusel tagatakse õpilasele logopeedi, eripedagoogi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus.

Õpilaste arengu toetamiseks läbi õppe- ja kasvatustöö parendamise viiakse läbi uuringuid nii õpilaste, õpetajate kui ka lapsevanemate kooliga rahulolu kohta. Õpilase arengu toetamiseks viiakse läbi koolitusi ka lapsevanematele.

Õpilased on kaasatud kooli arendamise töörühmadesse ja mõttekodadesse õpilasesinduse jt õpilaste huvigruppide kaudu.

Õpilase arengu toetamiseks TG-s:

- 1) korraldatakse vajadusel diferentseeritud õpet tasemerühmades;
- 2) tagatakse ajutise mahajäämuse korral täiendav pedagoogiline juhendamine;
- 3) viiakse läbi arenguveestlusi vähemalt üks kord õppeaastas;
- 4) viiakse läbi õpilaste, õpetajate, lastevanemate ja teiste huvigruppide rahuloluküsitlusi;
- 5) viiakse läbi alates 3. klassist iga-aastane õpilaste õpimotivatsiooni, kooliga rahulolu ja sotsiaalse enesetõhususe uuring;
- 6) 1.-6. klasside õpilastel võimaldatakse osaleda pikapäevarühmas;
- 7) kooli pidaja nõusolekul ja ressursside olemasolul võimaldatakse HEV-õpilasel õppimine erivajadustega laste klassis või rühmas;
- 8) vajadusel tagatakse õpiabitunnid ja eesti keele tugiõpe;
- 9) korraldatakse õppekava läbimist toetavate huviringide (sealhulgas kooliraadio, kooli TV ja ajalehe) tegevust;
- 10) võimaldatakse kooliraamatukogu teenust;

- 11) tagatakse tugiteenuste kättesaadavus (sotsiaalpedagoogi, eripedagoogi (sealhulgas logopeedi) ja psühholoogi teenus);
- 12) tagatakse õpilase koolis viibimise ajal tema vaimne ja füüsiline turvalisus ja tervise kaitse vastavalt kooli kodukorrale;
- 13) võimaldatakse õpilase, vanema ja õpetajate nõustamist õppe- ja kasvatustöö parendamiseks;
- 14) kaasatakse õpilased, vanemad ja kooli personal kooli arendustegevusse;
- 15) osutatakse kooli pidaja korraldatud koolitervishoiuteenust.

8.2 Õpilaste hindamise korraldus

Hindamise eesmärk on toetada lapse arengut, andes talle tagasisidet tema õppeedukuse kohta, innustades ja suunates teda sihikindlalt õppima ja uusi teadmisi omandama. Hindamisega suunatakse õpilase enesehinnangu kujunemist ja toetatakse teda edasise haridustee valikul. Hindamine suunab õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel ning on aluseks õpilase järgmisesse klassi üleviimiseks ja kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. Hindamine on lõpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

Kujundav hindamine on õppe kestel toimuv hindamine, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õpilaste hindamise ning klassi ja kooli lõpetamise korraldus on kirjeldatud Tapa Gümnaasiumi hindamisjuhendis „**Õpilaste hindamise ning klassi ja kooli lõpetamise korraldus Tapa Gümnaasiumis**“.

8.3 Kooli õppekava välise õppe ja tegevuse arvestamine õppekava osana (mmudetud 2020)

“Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud õpetaja kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi” [Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus § 17 lõige 4]

Kooli õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana võimaldab suurendada õpilaste, sealhulgas erivajadustega õpilaste hariduslikku mobiilsust andes andekamatele õpilastele võimaluse ennast teostada.

Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamisel lähtutakse õpitu sisu ja õpitulemuste vastavusest kooli õppekavaga.

Õppekavavälise õpingute või tegevuste arvestamiseks esitab õpilane (täisealine), lapsevanem või lapse seaduslik esindaja kooli direktorile avalduse koos vastava tõendusmaterjaliga (väljavõte õppekavast, treeningpäevik, treeneri või huvikooli õpetaja ülevaade õppetegevuse sisust). Avaldusi saab esitada kaks korda õppeaastas: 30. septembriks ja 31. jaanuariks.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks vaatavad avalduse läbi hindamiskomisjon, mis koosneb direktorist, õppejuhust, vastava õppetooli koordinaatorist ja vastava aine õpetajast (või aineõpetajatest). Vajadusel tuleb õpilasel suusõnaliselt hidnamiskomisjoni ees selgitada arutluses oleva õppekavavälise õpingu või tegevuse sisu, enne kui hindamiskomisjon teeb otsuse õpingute arvestamise kohta kooli õppekava osana.

Hindamiskomisjonil on õigus nõuda täiendavaid tõendusmaterjale, kui esitatud tõendusmaterjalidest ei ole piisav õpitulemuse omandatuse tõendamiseks.

Õppekavavälise õppimise või tegevuse arvestamisel loetakse tulemused samaväärseteks õppekava läbimisel saavutatud õpitulemustega.

Õppekavavälise õppimise arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest:

- 1) õpilase ja vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta;
- 2) taotluse koostamine ja esitamine direktorile;
- 3) taotluse hindamine;
- 4) otsusest teavitamine.

Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane tuleb teisest koolist või teisest riigist.

Kooli õppekavavälist õppimist arvestatakse ka juhul, kui õpilane tuleb teisest koolist või teisest riigist, kus õpilane on õppinud aineid, mida Tapa Gümnaasiumis ei õpetata. Ainete osakaal ja maht, mida arvestatakse kooli õppekava osana, otsustatakse õpilase kooli vastu võtmisel vastavate esitatud dokumentide alusel (nt tunnistus, hinneteleht, koolitustõend, väljavõte õppekavast jne). Vajadusel kutsutakse kokku hindamiskomisjon.

Kooli õppekava välise õppimise ja tegevuse arvestamine kooli õppekava osana, kui õpilane asub õppima mittestatsionaarses õppes.

Mittestatsionaarses õppes on võimalik arvestada valikkursusi eelmises koolis õpitud kursuseid üle kandes või tööalastel täiendkoolitustel ja huvihariduses õpitu kohta koolile tunnistust/tõendit esitades. Kaitseväes omandatut saab arvestada riigikaitse valikkursusena.

9. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE TUGITEENUSTE ÕPPEKORRALDUSE PÕHIMÕTTED, RAKENDAMISE KORD (muudetud 2020)

9.1 HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtted TG-s

TG HEV-õpilaste õppekorralduse põhimõtteid rakendatakse hariduslike erivajadustega õpilastele võimetekohase arengu tagamiseks ja eluks vajalike pädevuste omandamiseks. Õpilaste nõustamine ja õpiabi moodustab ühtse tugisüsteemi, mille eesmärk on toetada õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest, sh andekad, ja võimaldada tal saavutada riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.

Haridusliku erivajadusega (HEV) on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppes, -protsessis, -kestuses, -koormuses, -keskkonnas (nagu õppevahendid ja -ruumid, suhtluskeel ning vahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega õpetajad) või taotletavates õpitulemustes.

Kooli tugisüsteem on mõeldud kõikidele TG õpilastele, toetamaks nende õppeprotsessis osalemist. HEV-õpilase õppe korraldamisel lähtutakse kaasava õppe põhimõtetest.

Täiendavat abi ja tuge vajavad sihtrühmad on:

- andekad õpilased;
- õpiraskustega õpilased;
- käitumisprobleemidega õpilased;
- tervisehäiretega õpilased;
- õppekeelest erineva koduse keelega õpilased (sh kakskeelsetest peredest lapsed);
- pikemaajaliselt õppes eemalviibinud õpilased.

Õpilase õpijõudluse toetamiseks ja väljalangevuse ennetamiseks rakendatava tugisüsteemi eesmärgiks Tapa Gümnaasiumis on varakult hinnata õpilaste võimeid, märgata erivajadusi ja rakendada õigeaegselt vajalikke tugimeetmeid. **Kooli tugisüsteemi kuuluvad kõik TG õpetajad ning tugispetsialistid.** Tugisüsteem töötab õpilast nõustava ja toetava võrgustikutöö ja kaasava hariduse põhimõttel, mida **koordineerib direktori poolt määratud HEV-õpilaste õppe koordineerija** koostöös kooli juhtkonnaga.

HEV-koordinaator toetab ja juhendab õpetajat õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, koordineerib võrgustikutööd ja HEV-õpilastega seotud dokumentatsiooni täitmist, nõustab lapsevanemaid, õpetajaid, tugispetsialiste, kooli juhtkonda ning teeb vajadusel ettepanekuid pedagoogilise töö paremaks korraldamiseks.

Seadusandlus, millega kooskõlas toetatakse Tapa Gümnaasiumis HEV-lapsi: Põhikooli-ja gümnaasiumiseadus, Lastekaitseseadus, Haridusseadus, KOV õigusaktid, Perekonnaseadus, TG põhimäärus ja kodukord.

Andekate õpilaste toetamiseks on loodud Andeka lapse õppetool, mille ülesanne on kaardistada andekad õpilased, nõustada õpetajaid ja õpilasi, koordineerida õpilaste hõivatust. **Andeka lapse õppetooli koordinaator** teeb ettepanekuid andeka lapse individuaalsetest eripäradest lähtuva õppe korraldamiseks.

9.2 Tugimeetmete süsteem ja teenuste rakendamise kord

Tugimeetmete süsteem Tapa Gümnaasiumis on kolmetasandiline, kus iga eelnev tasand loob pinnase järgneva tõhusamaks toimimiseks.

I tasand – märkamine ja esmane sekkumine

Kaasatud aineõpetaja ja klassijuhataja (vajadusel õpilasega varem tegelenud spetsialistid). Mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine:

- puudumine haiguse tõttu;
- õppekeelest erinev kodune keel;
- spetsiifilised püsivad õpiraskused;
- käitumisraskused;
- sotsiaalsed probleemid;
- jne.

Tegevused: Vestlus õpilasega ja vajadusel lapsevanemaga. Õpilasele individuaalsuse kaardi (ÕIK) avamine. Vajalike tugimeetmete määratlemine ja rakendamine. Meetmete mõjususe hindamine.

I tasandi tööd koordineerib ja seda fikseerib klassijuhataja.

II tasand – õpilaste vajaduste väljaselgitamine kooli tugispetsialistide poolt ja eriabi kooli tasandil

Kaasatud aineõpetajad, klassijuhataja, õpilasele rakendatud tugimeetmete esindajad (tugivõrgustik).

Eelmise astme tulemuste analüüs ja mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine.

Tegevused: Vestlus õpilase ja lapsevanemaga. ÕIK II tasandi täitmine. Vajalike tugimeetmete määratlemine ja rakendamine. Meetmete mõjususe hindamine.

II tasandi võrgustikutööd koordineerib üldjuhul HEV-koordinaator või võrgustikust valitud isik ja fikseerib klassijuhataja.

III tasand – nõustamiskomisjon ja eriabi jätkamine

Kaasatud aineõpetaja(d), klassijuhataja, õpilasele rakendatud tugimeetmete esindajad, kooliväliste tugisüsteemide esindajad (laiendatud tugivõrgustik).

III tasand rakendub, kui kasutusele võetud meetmed ei osutunud piisavaks.

Tegevused: Eelmise astme tulemuste analüüs ja mitterahuldavate tulemuste tekkimise põhjuste selgitamine. Vestlus õpilase ja lapsevanemaga. Vajaliku laiendatud tugivõrgustiku loomine ja koostöö koordineerimine. ÕIK III tasandi täitmine.

III tasandi võrgustikutööd koordineerib ja fikseerib HEV-koordinaator.

Õpilase individuaalse jälgimise kaardid (ÕIK) on elektroonilised. ÕIK täitmist koordineerib ja haldab HEV-koordinaator.

9.3 HEV-õpilase toetamiseks rakendatavad tugimeetmeid Tapa Gümnaasiumis :

- kooliks ettevalmistusrühm;
- andekale lapsele tagatakse individuaalne õppekava (IÕK) ning vajadusel täiendav juhendamine;
- IÕK rakendamine;

- käitumise tugikava koostamine;
- täiendav pedagoogiline juhendamine väljaspool õppetunde (konsultatsioonid, nõustamine);
- tugispetsialistide teenused (sotsiaalpedagoog, logopeed, psühholoog, eripedagoog);
- õpiabi-tugikomisjon;
- õpiabitunnid (logopeediline kõneravi, üldarendav õpiabi 1.-4. kl, ainealane õpiabi 5.-9.kl);
- eesti keele tugiõpe kooli õppekeelest erineva koduse keelega õpilastele;
- õppimine tõhustatud toega õpilaste klassis (kuni 12 õpilast);
- õppimine eritoega õpilaste klassis (kuni 6 õpilast);
- HEV õpilase õpetamine IÕK alusel tavaklassis;
- pikapäevarühm 1.-6. klasside õpilastele;
- karjäärinõustamine;
- meditsiiniline abi;
- huvitegevused;
- raamatukogu tegevused;
- koostöö lapsevanemaga;
- konsultatsioonid koolist väljaspool asuvate spetsialistidega (lastekaitsespetsialist, arstid, psühholoogid, noorsoopolitsei jne);
- KOV - valla laste hoolekandekomisjoni suunamine;
- koostöö Rajaleidja keskuse spetsialistidega, nõustamise korraldamine;
- koolivälisesse nõustamiskomisjoni suunamine;
- Alaealiste komisjoni suunamine.

9.4 Tapa Gümnaasiumis rakendatavate tugimeetmete kirjeldus

Kooliks ettevalmistusrühm

Tapa Gümnaasiumis töötab kooliks ettevalmistusrühm, mis on mõeldud eelkõige piirkonna kodustele 6.- 7. aastastele lastele, soovi korral ka alusharidust omandavatele lasteaialastele, kes saavad 7- aastaseks hiljemalt järgmise õppeaasta 1. oktoobriks.

Eelkooli programm on koostatud alushariduse põhimõtteid arvestades ja tagab sujuva sisseelamise kooliellu, andes positiivse õpikogemuse ning kollektiivis tegutsemise oskuse. Eelkool annab õpetajatele võimaluse välja selgitada HEV lapsed koduste koolieelikute hulgast.

Õppetöö toimub 1 kord nädalas vastavalt ettevalmistusrühma tunniplaanile. Ettevalmistusrühmas õpitakse kuulama, vaatlema, jutustama, lugema, kirjutama, võrdlema, arvutama ja arendatakse käelist tegevust. Rõhuasetus on kooliga kohanemisel ja sotsiaalsete oskuste arendamisel. Eelkooli õppetöö planeerimisel lähtub õpetaja alushariduse raamõppekavast ja õpilaste individuaalsest tasemest. Õpetaja annab lapse arengust lapsevanemale igakülgset tagasisidet.

Huvitegevus

Huvitegevuse eesmärgiks on välja selgitada kõrgendatud võimete ja huvidega õpilased ning võimaldada neil tegeleda koolis huvialadega tundidevälisel ajal.

Huviringide töö on õppeprotsessi toetav ja õpilaste õpi-ja käitumisprobleeme ennetav.

Huviringid alustavad tegutsemist alates oktoobrist. **Info huvitegevuse ja ringide toimumise**

aegade kohta on õpilasele nähtav kooli kodulehel ja õppetöö stendil.

Andekate õpilaste toetamine

Andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ühes või mitmes õppeaines.

Andekate laste võimete väljaarendamise toetamiseks on koolis loodud vastav õppetool, mis koordineerib õpilaste võimetele ja huvidele vastavat õppe- ja huvitegevust. Töös andeka õpilasega korrastab õpetaja regulaarselt õppekavas määratletud tegevusi nii, et andekad õpilased saaksid töötada tempos ja tasemel, mis vastab nende võimetele. Õpetajad julgustavad õpilasi silma paistma, olema loovad, tootlikud ja juhtivad. Aineõpetaja innustab andekat õpilast osalema olümpiaadidel, ainevõistlustel, TÜ Teaduskooli, TLÜ Õpilasadakadeemia, TTÜ Mektory Tehnoloogiakooli jt kursustel, ainealastes huviringides, projektitöodes (Comenius), kooli arendustegevustes, tegema koostööd Lääne-Virumaa Rakenduskõrgkooli ja teiste kõrgkoolidega.

Andeka õpilase toetamiseks võib kool kasutada õpilase individuaalsusest lähtuvalt vaba tunniressurssi tema tugevuste arendamiseks süvendatud aineõpetuses (andekad) või aineõpetust tasemerühmades.

Andekale õpilasele võib tema arengu toetamiseks rakendada individuaalset õppekava (IÕK) ning võimaldada täiendavat juhendamist aineõpetaja või teiste vastava valdkonna spetsialistide poolt haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu. Õpilasele, kes osaleb aktiivselt ja tulemuslikult huvikooli, spordiklubi vms tegevuses, võib kool võimaldada vastava õppeaine õpitulemuste saavutamist individuaalse õppekava alusel.

Õpilased, kellel on erivõimeid või –huvisid:

- 1) võivad tegelda oma huvialadega aineõpetajate juhendamisel;
- 2) saavad võimaluse osaleda välislektorite (kes ei ole TG õpetaja) koolitustel;
- 3) saavad võimaluse osaleda TÜ Teaduskooli, TLÜ Õpilasadakadeemia või TTÜ Mektory Tehnoloogiakooli kursustes;
- 4) saavad võimaluse läbida õppeainet või kursust individuaalse õppekava alusel.

Gümnaasiumiastmes on võimalik õpilase avalduse alusel direktori käskkirjaga arvestada kooliväliste kursuste ainemahtu kooli õppekava kursuse asendamiseks või täiendava vabavalikaine kursusena, kui see toetab kooli õppekava õpitulemuste saavutamist. Iga otsus kursuse asendamise või lisamise osas tehakse konkreetsest juhtumist lähtuvalt.

Individuaalne õppekava (IÕK)

Sõltuvalt õpilase hariduslikust erivajadusest, võib kool teha talle muudatusi või kohandusi õppeajas, -sisus, -protsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes. Muudatuste tegemisse kaasatakse õpilase vanem või seaduslik eestkostja. Kui muudatuste või kohandustega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, tuleb muudatuste rakendamiseks koostada individuaalne õppekava (IÕK).

IÕK-d rakendatakse haridusliku erivajadusega õpilasele tema võimetekohaseks arendamiseks ning IÕK rakendamine on lubatud mistahes kooliastmes. IÕK koostamise aluseks on kooli õppekava ja hindamisjuhend. Kui IÕK-ga ettenähtud muudatused ja kohandused ei võimalda saavutada riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi, on IÕK

rakendamine lubatud ainult koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel.

IÕK määratakse üldjuhul õpilasele tema edasiasutamiseks või temale jõukohase õppekava nõuete täitmiseks juhul:

- kui õppetööd toetavad tugisüsteemi osad ei ole eelneval õppeperioodil taganud vähemalt rahuldavaid õppetöö tulemusi;
- kui on vaja kohaldada erisusi õppekorralduses;
- kui kooli õppekeele oskus ei võimalda õpilasel võimetekohaseid õpitulemusi saavutada;
- kui andeka õpilase võimetekohaseks õppeks on vaja tõsta õppeintensiivsust, esitada kõrgemad nõuded õppesisule või kohaldada teisi eritingimusi.

Õpilase IÕK-le määramise ettepaneku teeb direktorile HEV-koordinaator klassijuhataja, aineõpetaja või koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel ja lapsevanema nõusolekul.

Andekale lapsele IÕK määramise ettepaneku teeb direktorile Andeka lapse õppetooli koordinaator klassijuhataja või aineõpetaja soovitusel ja lapsevanema nõusolekul.

IÕK rakendamise otsuse kinnitab direktor käskkirjaga.

IÕK rakendamine sõltub õpilase isikuomadustest ja vajadustest ning kooli võimalustest töö korraldamiseks. IÕK kestvus võib olla kuni 1 õppeaasta.

IÕK rakendamise otsuse alusel koostatakse õpilasele IÕK koos vastava tegevuskavaga. Selle alusel õpetamine ei kuulu eraldi tasustamisele riiklikest vahenditest. Õpetamine toimub üldjuhul õpetaja üldtööaja sees. IÕK koostamiseks on koolil oma vorm, mille täidab IÕK algatanud aineõpetaja või klassijuhataja. **IÕK tulemuslikkuse tagasiside annavad kõik kaasatud õpetajad vähemalt üks kord IÕK-s määratud perioodi jooksul, ühte õppeaastat hõlmava perioodi jooksul vähemalt kaks korda (15. jaanuar, 15. mai).**

Individuaalsed ainekonsultatsioonid

Individuaalsete ainekonsultatsioonide eesmärgiks on ajutiste õpiraskustega õpilaste järeleaitamine õppetöös õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks. **Konsultatsioonide ajad on õpilasele kättesaadavad ainekabinettides, kooli kodulehel ja õppetöö stendil.**

Pikapäevarühm

Pikapäevarühma töö planeerimisel ja korraldamisel lähtutakse hoolekogu ettepanekutest, õpilaste turvalisuse ja tervisekaitse nõuetest, kooli õppe- ja kasvatustegevuse üldistest eesmärkidest, pikapäevarühma õpilaste vanuselistest ja individuaalsetest iseärasustest, õpilaste kodustest tingimustest ning vanemate ja õpilaste põhjendatud soovidest, samuti transpordivõimalustest.

Pikapäevarühma päevakavas määratakse aeg koduste õpiülesannete täitmiseks, puhkuseks vabas õhus ja huvitegevuseks. TG-s on pikapäevarühmad 1.- 6. klassini.

TG-s pakutakse pikapäevarühmas korraldatava õppekavavälise tegevusena õpilasele järelevalvet ning pedagoogilist juhendamist ja suunamist õppest vaba aja sisustamisel, koduste õpiülesannete täitmisel, huvitegevuses ning huvide arendamisel.

Pikapäevarühma toimumise ajad algavad peale tundide lõppu sõltuvalt klasside tunniplaanist. **Täpne klasside pikapäevatundide ajakava esitatakse kooli päevakava lisana kooli ja klasside infostendidel.**

Õpiabirühma tunnid (lüh: õpiabitunnid)

Õpiabitundide eesmärk on toetada põhikooli 1.-9. klassi õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid tulemusi.

Õpiabitund on suunatud õpilaste taju, mälu, kõne, mõtlemise, iseseisvuse, enesekontrolli ja õpioskuste arendamisele ja kujundamisele spetsiaalsete võtete ning ainealase materjali kaudu. TG-s on 1.-4. klassi õpiabitunnid üldõpetuslikud ja suunatud õpilase üldise õpioskuse parendamisele. Põhikooli II ja III kooliastmes on õpiabitunni eesmärk ainealase õpioskuse arendamine. Vastavalt vajadusele on kõikides kooliastmetes kättesaadav logopeediline abi suulise ja kirjaliku kõne arendamiseks. Õpiabitund võib toimuda vastava ainetunni ajal või väljaspool tundide aega.

Õpiabirühma õpetaja toetab õpetamist tundides, aitab kujuneda õpilasel isiksuseks, kes tuleb toime õppimise ja tööga, ning tutvustab oma töö võtteid lapsevanematele. Tundide õppesisu on suunatud õpilase psüühiliste protsesside arendamisele, erinevate ülesannete täitmise õpetamisele ja erinevate õpivõtete omandamisele. **Õppetöö sisu on kirjeldatud kooli õppekava õpiabi ainekavas. Info tundide toimumise aja kohta on kättesaadav kooli kodulehelt ja õppetöö stendilt.**

Õpiabitunnid on tõhustatud toega õpilaste klassi ja eritoega õpilaste klassi õpilastele kohustuslikud, lähtudes õpilase individuaalsetest võimetest. **Õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK).**

Tavaklassi õpilasele koostatakse õpiabirühma tundideks individuaalne õppekava, lähtudes vastava klassi- või aineõpetaja ettepanekutest või õpilasele koostatud individuaalsest õppekavast. **Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel HEV-koordinaatori ettepanekul, vanema nõusolekul ja kooli direktori otsusel.**

Eesti keele tugiõpe

Eesti keele tugiõpet rakendatakse õpilastele, kelle kodune keel on õppekeelest erinev ja kelle eesti keele oskus vajab toetamist erinevate ainete omandamisel ja sotsialiseerumise parendamiseks. **Õppetöö sisu on esitatud kooli õppekava eesti keele tugiõppe ainekavas.**

Õpilasele rakendatud tugimeetme tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK).

Eesti keele tugiõppe tund võib toimuda vastavalt ainetunni ajal või väljaspool tundide aega. Tundide ajad on õpilasele kättesaadavad kooli kodulehel ja infostendil.

Tunnirahuklass

Tunnirahuklassi saadetakse õpilane, kes rikub tunnikorda ja segab kaasõpilaste ning õpetaja töörahu. Tunnirahuklass on avatud iga päev 1.-7. tund, reedeti 2.-6. tund. Tunnirahuklassi saadetakse õpilased kaaskirjaga, mille alusel tunnirahuklassi õpetaja märgib õpilase nime ja ülesanded tunnirahuklassi päevikusse. Tunnirahuklassi saadetud õpilane peab etteantud ülesanded iseseisvalt lahendama.

Tunnirahuklassi saadetud õpilasega viib aineõpetaja läbi individuaalse vestluse, selgitab

välja tunnirahu rikkumise põhjused ja sõlmib edasised kokkulepped, millest teavitatakse klassijuhatajat ja lapsevanemat e-kooli kaudu.

Tõhustatud toega õpilaste klassid

TG-s on avatud klassid tõhustatud õpilaste õpetamiseks.

Õpiraskused on ajutalitluse või aju struktuuri neurobioloogilised hälbep, mis seostuvad inimese taju, mälu, mõtlemise või kõnega ja mis avalduvad inimese suulise ja kirjaliku kõne, arutlus-, ja meenusoskuste, teabe struktureerimise ja arvutamisoskuse valdkonnas.

Põhirõhk õpilase arendamisel on individuaalsuse toetamine ja tugevuste arendamine.

Tõhustatud toega õpilaste klassi (kuni 12 õpilast klassis) võetakse õpilane vastu vanema avalduse alusel ja koolivälise nõustamiskomisjoni otsusega.

Õppetöö toimub vastavalt põhikooli riiklikule õppekavale. Õppetöö korraldamisel kasutatakse kohandatud ja jõukohaseid õppematerjale, abimaterjale ning rakendatakse eripedagoogilise sekkumise põhimõtteid ning vajadusel tagatakse logopeediline abi.

Õpilaste erisustest lähtuvalt rakendatakse tõhustatud toega õpilaste klassi õpilastele õpiabitunde, mis võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib õpiabitunde läbi viia ka pärast õppetunde.

Õpilasele rakendatud tugimeetmete ja aineõpetuse tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna ja klassi- või aineõpetajate poolt vähemalt kord poolaastas ning tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (ÕIK).

Õpilane suunatakse direktori käskkirjaga koolivälisesse nõustamiskomisjoni sobiva õppekava rakendamiseks, kui vaatamata tugisüsteemide meetmetele ei suuda ta ületada mahajäämust õppetöös.

Eritoega õpilaste klass

Eritoega õpilaste klass (kuni 6 õpilast klassis) on klass põhiharidust omandavatele õpilastele, kellele koolivälise nõustamiskomisjoni spetsiifilistest hariduslikest erivajadustest tulenevalt soovitanud õppida eritoega õpilaste klassis, sealhulgas autismispektri häiretega, aktiivsus- ja tähelepanuhäiretega või sõltuvushäiretega õpilastele või õpilastele, kelle andekus kombineerituna mõne muu erivajadusega toob kaasa vajaduse õppida selles klassis.

Põhikooli õpilane, kellel on koolivälise nõustamiskomisjoni soovitus õppida eritoega õpilaste klassis, kohandatakse Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotust tema individuaalsetest vajadustest lähtuvalt nii, et osa tundidest õpib õpilane tavaklassi juures ja osa tundidest eraldi eritoega õpilaste klassis, sõltuvalt koolivälise nõustamiskomisjoni soovitustest. Õpetamisel kasutatakse erivajaduse spetsiifikast tulenevat struktureeritud õppekorraldust, õppemethodikat ja jõukohast õppevara. Vajadusel tagatakse õpilasele logopeediline abi.

Õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhusust hinnatakse õpilasega tegelevate spetsialistide meeskonna poolt koostöös õpilase vanemaga vähemalt kaks korda õppeaastas. Tulemused fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ja rehabilitatsiooniplaanis.

Eritoega õpilaste klassi võetakse õpilane vastu vanema avalduse alusel ja koolivälise nõustamiskomisjoni otsusega. Eritoega õpilaste klassi võetakse vastu või viiakse üle õpilane tähtajaliselt, mille määrab koolivälise nõustamiskomisjoni.

Kui koolivälise nõustamiskomisjoni määratud tähtaja möödumisel ilmneb vajadus jätkata õpet

eritoega õpilaste klassis, siis esitab vanem või vanema nõusolekul kool koolivälisele nõustamiskomisjonile põhjendatud taotluse tähtaja pikendamiseks.

Lihtsustatud õppekava järgi õppiv õpilane

Õpilasele ja tema vanemale või seaduslikule esindajale, kellele koolivälise nõustamiskomisjon on soovitanud õppetööd läbi viia **lihtsustatud õppekava järgi (LÕK)**, teeb kool ettepaneku asuda õppima kooli, kus toimub õppetöövastava õppekava alusel, või koostatakse õpilasele **IÕK lihtsustatud õppekava järgi õppimiseks eriklassis (tõhustatud-või eritoega) või tavaklassis**.

Põhikooli õpilane, kellel on koolivälise nõustamiskomisjoni nõustamiskomisjoni soovitus õppida Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava alusel, õpib TG-s tavaklassi või eriklassi juures individuaalse õppekava järgi, milles on kohandatud lihtsustatud õppekava tunnijaotust kombineerituna Põhikooli riikliku õppekava tunnijaotusega, kus osa tundidest õpib õpilane oma klassi juures ja osa tundidest eraldi. Täpne tunnijaotus, mis määratakse IÕK-s, sõltub õpilase individuaalsest eripäras.

Täiendavat õppetööd õppeaasta lõpus rakendatakse LÕK-i järgi õppivale õpilasele ainult erijuhtudel (kui õpilane on üle poole õppetöö ajast puudunud koolist) kooli õppenõukogu otsusega.

Õpiabi tugikomisjon

Tugikomisjon ehk pedagoogiline nõupidamine kasvatusküsimustes kutsutakse kokku ühe või mitme õpilase õppetöös või käitumises tekkinud probleemide lahendamiseks.

Tugikomisjoni töö eesmärgiks on õpilase õppimise või käitumisega seotud probleemide lahendamine:

- 1) õpilase ja vanema õppe- ja kasvatustöölaline pedagoogiline nõustamine;
- 2) õpilase ja vanema koolikohustuse täitmise alane nõustamine.

Nõupidamisel osalevad kooli direktor ja/või õppejuht, õpilase (õpilaste) klassijuhataja(d), õpilane, vajadusel aineõpetajad, kes on tekkinud probleemi lahendamisega seotud ja sotsiaalpedagoog. Nõupidamisele kutsutakse ka õpilase vanemad. **Tugikomisjoni tööd koordineerib HEV-koordinaator.**

Soovitavalt lõpeb nõupidamine kokkuleppega õpilase, tema vanemate ja nõupidamisel osalenud pedagoogide vahel. Kui kokkulepet ei saavutata, võivad nõupidamisel osalenud pedagoogid vastu võtta järgmisi otsuseid:

1. Teha direktorile ja/või klassijuhatajale ettepanek koolikorralduslike mõjutusvahendite kohaldamiseks (käitumishinde alandamine, noomitused, jne).
2. Suunata küsimus lahendamiseks:
 - 1) õppenõukogule;
 - 2) noorsoopolitseile;
 - 3) Tapa valla lastekaitsetöötajale.

10.ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE NING NÕUSTAMISE KORRALDAMINE, SH KARJÄÄRIINFO JA – NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

10.1Õpilaste ja vanemate teavitamise ning nõustamise korraldus

Teavitamine

TG-s on tagatud õpilasele ja vanematele teabe kättesaadavus kooli õppe ja kasvatus korralduse kohta:

- 1) e-koolist;
- 2) õpilaspäevikust (1.-9.kl);
- 3) kooli kaasajastatud kodulehelt;
- 4) kooli *Facebook*-i lehelt;
- 5) õppeinfo stendilt;
- 6) lastevanemate üldkoosolekul;
- 7) klassi lastevanemate koosolekutel;
- 8) arenguvestlustel;
- 9) tugikomisjoni nõupidamisel;
- 10) tugispetsialistide nõustamistel.

Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud korras.

Õpilasele ja vanemale antakse koolist teavet:

- 1) õpilase õppeedukuse ja koolikohustuse täitmise kohta (e-kool);
- 2) koolikorralduse ning õpilaste õiguste ja kohustuste kohta (päevakava, kooli kodukord);
- 3) trimestri või kursuse jooksul läbivatest peamistest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest klassi üritustest;
- 4) konsultatsioonide ja järelevastamise korralduse kohta;
- 5) planeeritavatest üritustest ja muudest ettevõtmistest, millest annab õpilastele ja lastevanematele ülevaate kooli üldtööplaani;
- 6) tugispetsialistide teenuse osutamise kohta;
- 7) edasiõppimise võimaluste ja karjääriteenuse kättesaadavuse kohta (koostöös Rajaleidja keskusega ja individuaalselt);
- 8) õpilase ja vanema õiguste ja kohustuste kohta (kooli põhimäärus, kooli kodukord);
- 9) õpilaste terviseohutuse ja turvalisuse kohta (kodukord);
- 10) kooli vastuvõtutingimuste ja korra kohta (veebilehel).

Nõustamise korraldus

Õpetajad ja tugispetsialistid nõustavad oma pädevuste piires õpilase vanemat ja õpilast arengu toetamises ja koduste ülesannete lahendamises, õppetööd käsitlevates ja karjäärivalikute küsimustes.

Kool tagab vanemale ja õpilasele **tugispetsialistide** (psühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog s.h logopeed) **nõustamisteenuse** kättesaadavuse.

Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Aineõpetaja, klassijuhataja ja lapsevanem koostöös HEV-koordinaatoriga selgitavad välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valivad neile sobivad õppemeetodid ning –vormid.

Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Konsultatsioonide ja järelevastamiste ajad ning järelevastamiste elektrooniline registreerimise vorm (gümnaasiumiaste alates 2015/16, III kooliaste alates 2016/17) teatatakse õpilastele e-kooli, kooli kodulehe ja aineõpetajate kaudu.

Meditsiiniline nõustamine ja abi

Koolis osutab meditsiinilist abi kooli medõde, kelle peamisteks ülesanneteks on õpilaste terviseedendus ja haiguste ennetus. Medõde osaleb õpilase arengut soodustava keskkonna loomises ja õpilase tervisekasvatuse protsessides koolis, teeb ennetustööd, abistades õpilast nii füüsiliste kui vaimsete probleemide korral.

Meditsiiniline nõustamine aitab õpilasel kujuneda vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

10.2 Karjääriinfo ja –nõustamise korraldamine

Karjääriõpetus

I–III kooliaste

Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus. Põhikooli eesmärk on kujundada õpiharjumused kogu eluks.

Karjääriteenuste korraldamise lähtealused:

- eakohasus;
- eneserefleksiooni toetamine;
- erinevate eluvaldkondade tutvustamine;
- koostöö vilistlaskonna- ja lapsevanematega;
- vabatahtliku tegevuse väärtustamine.

Karjääriplaneerimine põhikoolis on aineõpetuse osa ning kajastub aineõpetajate ja klassijuhataja tööplaanides.

Gümnaasiumiastmes on karjääriõpetuse kursus kõikidele õpilastele kohustuslik. Kursusel läbitavad teemad kujundavad õpilases valmisolekut optimaalseks rakenduseks tööjõuturul, iseseisva otsustamisvõime arendamiseks, erinevate elurollide täitmiseks ja elukestvaks õppeks. Karjääriõpetus võimaldab ühiskonna inimressurssi tööturul paremal viisil rakendada, viies inimeste oskused ja huvid kokku töö- ja õppimisvõimalustega.

Karjääriinfo- ja nõustamise korraldamine TG-s

Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse. Selleks teeb kool koostööd Rajaleidja keskuse ja Töötukassa karjäärinõustajatega, ameti- ja kõrgkoolidega.

Karjäärinõustamise eesmärgiks on aidata õpilastel omandada teadmisi iseendast, töömaailmast, elukutsetest ja õppimisvõimalustest ning kujundada hoiakuid ja toimetulekuuskusi, mis soodustavad kaasaegsesse töömaailma sisenemist, karjääriotsuste tegemist ja eneseteostust.

Karjääriteenuseid koordineerib TG-s direktori poolt määratud **karjäärikoordinaator** koostöös Rajaleidja ja Töötukassa karjäärispetsialistidega ning klassijuhatajate, psühholoogi ja õppejuhiga.

Karjäärinõustamise eesmärgil toimuvad koolis:

- 1) õpetajate päev;
- 2) töövarjupäev;
- 3) „Tagasi kooli“ projektid, õpilaste kohtumised vilistlastega ja teiste erinevate elukutsete esindajatega;
- 4) karjääriteemade käsitlemine aineõpetuses;
- 5) asutuste ja ettevõtete külastused;
- 6) kohtumised erinevate edasiõppimisvõimalusi pakkuvate koolide esindajatega klassijuhatajatundides;
- 7) õpilaste arenguveestlused;
- 8) 9. klasside kohtumine Rajaleidja spetsialistidega, kutsevaliku testi tegemine, individuaalsed karjääriveestlused;
- 9) 9. klasside õpilaste kohtumised kooli juhtkonna ja gümnaasiumi valikainete õpetajatega gümnaasiumi kursuste ja õppesüsteemiga tutvumise eesmärgil;
- 10) TG avatud uste päevad;
- 11) gümnaasiumiastme esimese aasta õpilaste nõustamised õppesuuna ja valikkursuste osas;
- 12) karjääriõpetuse tunnid gümnaasiumiastme 2. aastal (35 tundi, sh kohtumised karjäärinõustajatega, testimine),

Lõpuklasside õpilastel võimaldatakse osaleda erinevate edasiõppimise võimalusi pakkuvate haridusasutuste lahtiste uste päevadel ja üle-eestilistel haridusmessidel („Teeviit“ jms).

11. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

11.1 Õpetaja tegevuse lähtealused

Õpetaja lähtub oma tegevuses:

- 1) kooli alusväärtustest;
- 2) teadmisest, et õpetamine ja õppimine on väljundipõhised, mille kõrgeim õpiväljund on üldpädevused;
- 3) kooli õppekava üldosas kirjeldatud üldpädevuste, läbivate teemade ja lõimingu põhimõtetest;
- 4) ainevaldkonna kavades kirjeldatud valdkonnapädevustest ja hindamispõhimõtetest;
- 5) ainekavade õpitulemustest;
- 6) **HEA ÕPETAJA mudelist.**

Õpetaja võtab vastutuse aineõpetuse tulemuslikkuse eest, planeerides ja kavandades oma tööd, lähtudes kooli õppekavast, kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidest ning alusväärtustest, olles ise positiivseks eeskujuks ja innustajaks, kes väärtustab õppimist ja õpiprotsessi.

11.2 Õpetajate koostöö

Üldpädevuste kujunemist toetavad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli, kodu ja kogukonna koostöös. Oma töö planeerimise kaudu loob õpetaja tingimused õppekavas määratud pädevuste saavutamiseks.

Õpetaja koostööpõhimõtted:

- planeerib oma tegevust koostöös teiste õpetajatega;
- võtab osa kooli ühisüritustest;
- osaleb aktiivselt õppetoolide tegevuses;
- on aktiivne osaleja kooli arendustegevustes;
- jagab kolleegidega oma kogemusi lahtiste tundide ja õppevara arendamise kaudu.

Õppetoolid

Õppe- ja kasvatustöö juhtimise koordineerimiseks kooliastmeti on alates 2015/2016. õppeaastast koolis **kooliastmete õppetoolid**, millele lisandub **Andekate laste õppetool**.

Õppetoolide põhitegevuseks on õppeprotsessi positiivse ja kvaliteetse toimimise ning arengu tagamine õpetajate ühistegevuse kaudu, õpetajate ainealane ja metoodiline koostöö, õppekasvatustööalane suunamine ning nõustamine; väärtushinnangute kujundamine õpilastes õppe-kasvatustöö ja õpilaste tegevuste kaudu.

Õppetoolide koosseisu kuuluvad vastava kooliastme klassi- ja/või aineõpetajad. Õppetoolide tööd korraldavad õppetoolide koordinaatorid.

Õppetoolid planeerivad ja viivad läbi õppe- ja kasvatustööd toetavaid kooliastme projektipäevi ja üritusi, olümpiaade ja ainevõistlusi, kooliastmete üleselt ühiseid projektipäevi jm lõiminguid toetavaid tegevusi.

Õppetoolid koostavad kooli üldtööplaani alusel õppeaasta tegevuskava, kus on kirjas õppetooli eesmärgid, liikmed, töökorraldus, üritused ning nende seotus kooli õppekavaga ja vastutusosalad koos vastutajaga. Õppeperioodi lõpus (vajadusel sagedamini) teevad koordinaatorid kokkuvõtte õppetooli vastava perioodi tegevuse tulemuslikkusest ja esitavad juhtkonnale ettepanekud kooli arendustegevuseks.

Iga õppetool viib õppeaasta jooksul läbi vähemalt ühe kõikidele õpetajatele suunatud nn õpetajalt õpetajale koolituse või koostööpäeva. Koolituspäev arvestatakse üldise koolituskava osana.

Töörühmad/komisjonid

Ainealased töörühmad. Ainealast koostööd ja ainevaldkonnaga seotud arendustööd (nt ainekavade arendus) teevad vastava aine või valdkonna aineõpetajate töörühmad, kelle määratud esindaja on ka kontaktisikuks maakondliku ainekomisjoniga suhtlemisel. Ainealaste töörühmade töös osalevad ka klassiõpetajad, arvestusega vähemalt üks klassiõpetaja ainevaldkonna rühma kohta. Iga arendustegevuse puhul valivad töörühmad juhi, kes koordineerib vastava arendustegevuse läbiviimist.

Ajutised töörühmad, kes tegelevad vastavalt vajadusele kooli arendustegevuse või muu koolis päevakohase õppekasvatustegevuse teemaga.

11.3 Õpetaja töö planeerimine

Õppe- ja kasvatustöö peamiseks vormiks on tund, kuid õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides (nt paaritund, õppekäik, projektitöö, õppepäev, iseseisev töö jne). Õppetunnis toimub eesmärgistatud õppetöö õpetaja töökava alusel.

Igaks õppeaastaks koostab õpetaja trimestrit/poolaastat arvestava kalenderplaani, milles kirjeldab kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatud taotletavate õpitulemusteni jõudmist, arvestades ainekava õpisisu ja tulemusi, õppeaasta üldeesmärke, õppeaasta üldtööplaanis ja õppetoolide tööplaanides olevaid õpilasüritusi, õppeaasta olümpiaadide ja võistluste ajakava, konkreetse klassi õpilaskonna eripära.

Õpetaja planeerib igal õppeaastal oma aine õpet kõikidele klassidele, kus ta õpetab, tehes tihedat koostööd teiste aineõpetajatega. Õpetajal on vabadus otsustada, milliste meetodite ja õppematerjali kaudu saavutatakse nõutud õpiväljundid.

Õpetaja vastutab õppetunni sisu ja tulemuslikkuse eest. Tunni mitmekesistamiseks planeerib ja rakendab õpetaja aktiivõppemeetodeid, loob tingimused algatusteks ja õppija enesearendamiseks. Õpet planeerides arvestab õpetaja õpilase individuaalse eripäraga, luues vajalikud tingimused õpilase igakülgseks arenguks, diferentseerides õppematerjale, kohandades meetodikaid ja õpet õpilaste vajaduste järgi.

Õpet planeerides toob õpetaja täpsustavalt välja:

- 1) õpitavad teemad ja õpisisu;
- 2) oodatavad õpitulemused ning planeeritud kontrollimise/hindamise aja ning moodused;
- 3) seotuse läbivate teemade ja üldpädevuste, ülekoolilise ning ainetevahelise lõimingu ja kooli alusväärtustega;

- 4) õppetöö diferentseerimise põhimõtted konkreetses klassis ja HEV õpilastele kohaldatavad erisused (sh IÕK alusel õppijad, olümpiaadideks ja ainevõistlusteks ettevalmistamine).

Õpetaja tutvustab **trimestri/kursuse algul** õpilastele oma töökava õppesisu, õpitulemusi, kujundava hindamise põhimõtteid ja planeeritud kontrolli (arvestuslikud tööd).

Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub ning selle vormi valib iga õpetaja tulenevalt aine eripärast. Iga õpetaja võib töökava igal ajal täiendada õppeainest lähtuvalt.

Töökava koostamine kuulub õpetaja pädevuste hulka. Õpetaja teeb töökava ja esitab selle juhtkonna nõudmisel vastava õppeperioodi alguses, mille kohta ta töökava koostas. Töökavad lisab õpetaja e-kooli töökavade jaotisesse.

Klassijuhataja ja lennu juhendaja planeerib oma tegevust, lähtudes kooli alusväärtustest, kooli üldtööplaanist, õppekava läbivatest teemadest ja üldpädevustest. Klassijuhataja tööplaanis tuuakse välja õppekasvatuslikud üldeesmärgid ja nädala teemad, planeeritavad õpilaste ja vanemate nõustamised (arenguestlused, koosolekud), ühistegevused.

12.KOOLI ÕPPEKAVA RAKENDAMISE, UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Õppekava on avatud pidevaks edasiarendamiseks ja ajakohastamiseks. Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme ja selles töös osalevad kõik õpetajad, õpilaste töörühmad, lapsevanemad ja teiste huvigruppide esindajad.

Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutavad kooli direktor ja õppejuht, arendustööd koordineerivad õppetoolide koordinaatorid ja ainevaldkondade valitud esindajad, kaasates tegevustesse ka teisi huvigruppe.

Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.